

1 G. KRGOVIĆ: [simultani prevod] Mi nemamo prigovora, časni Sude.
2 G. CVIJETIĆ: Ne, časni Sude, nemamo ni mi.
3 SUDIJA HALL: /prevod engleskog transkripta: "Hvala."/
4 [Svedok je pristupio svedočenju]
5 SVEDOK: DRAGO BOROVIČANIN [nastavak]
6 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Dobro jutro, gospodine. Prije nego što
7 pozovem gospođu Korner da nastavi, ja Vas podsjećam da Vaša zakletva i dalje
8 vrijedi.
9 Ispituje gđa Korner: [nastavak]
10 [Gospođa tužilac ispituje putem prevodioca]
11 GĐA KORNER: [simultani prevod]
12 P: Gospodine Borovčanin, danas, prije nego što nastavimo sa konkretnim
13 dokumentima u ovom predmetu, ja bih Vam nešto rekla o dvije druge stvari. Prije
14 svega, vidjeli smo da je gospodin Cvijetić bio načelnik, rukovodioc CSB-a u tom
15 razdoblju. Je li on još uvijek živ?
16 O: Ne. Poginuo je 1993., u januaru mjesecu.
17 P: Dobro. I druga stvar je ova tema presretanja. Vas su zamolili da
18 preslušate određeni niz presretenih razgovora i moj prijedlog je, budući da je
19 to navedeno u onom dokumentu za pripremu svjedoka... htjela bih Vas pitati da li
20 ste bili u stanju prepoznati glas Miće Stanišića. Sada se nemojte zabrinjavati
21 sa ovim brojkama, ali da li ste kada ste čuli te presretene razgovore, 2695 -
22 prema pravilu 65ter i 1088 i 1090, gdje ste isto tako uspjeli prepoznati glas
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Milenka Borovčanina na 1090, a na 1054 ste uspjeli prepoznati glas Miće
2 Stanišića.

3 Dakle, možete li prije svega objasniti je li taj Milenko Borovčanin
4 netko tko je Vama u rodu ili jednostavno ima isto prezime kao i Vi?

5 O: Milenko nije u rodu sa mnom. Ne znam kako bi šta tu razumjeli, ali u
6 pravoslavlju, ako krsne slave koje Srbi slave su različite, onda je neko pravilo
7 da nismo pleme. Možda u nekom širom... širem pogledu, ali trebalo bi to
8 istražiti, ali uistinu familija nismo. Samo prezimenjaci.

9 P: Zna li tko je on bio, koju funkciju je imao 1992. godine?

10 O: Pred sami rat, kol'ko se sjećam, bio je u stanici policije novo...
11 Novi Grad, a u ratu, mislim da je bio na funkciji pomoćnika komandira u
12 osnivanju. To je jedna stanica policije koja je kasnije nastala u Rajlovcu.

13 P: Hvala Vam. Mislim da ste isto tako prepoznali i na snimkama čuli glas
14 načelnika specijalne policije, Karišika, na razgovoru koji je obilježen brojem
15 1091 i 1095. Je li to točno?

16 O: Aaa... ne mogu se tačno sjetit s kim je razgovarao, ali mislim da sam
17 ga poznao, njegov glas.

18 P: Dobro. Hvala Vam. Evo to je sve što sam Vas htjela pitati vezano za
19 te presretene razgovore.

20 Ali ispričavam se, imam još jedno dodatno pitanje: da li ste bili
21 svjesni odnosno da li ste znali koja su srpska autonomna područja pogotovo SAO
22 Romanija-Birać?

23 O: Nije mi bilo poznato. Tek kasnije, kada je to - 'aj da kažem - prošlo
24 i kroz medije itd., onda sam shvatio da je to samo otprilike područje koje je
25 kasnije formirani centar pokrивao - ako sam dobro ja to razumio.

26

27

28

29

30

1 P: Dobro. Znači, nikad niste imali nekoga ko je bio predsjednik? Niste
2 nikad čuli za nekoga ko je bio predsjednik tog SAO područja ili bilo kakve
3 skupštine koja je održana?

4 O: To sigurno ne.

5 P: Dobro. Možemo li se, molim Vas, sada vratiti na neke dokumente, ne
6 sve - što će Vas vjerovatno usrećiti - ali da se vratimo na neke od onih
7 dokumenata od jučer koji su povezani sa sastankom od 11.07. koji je održan u
8 Beogradu.

9 Možete li sada pogledati, molim Vas, dokazni predmet P610 koji će se
10 uskoro pojaviti - to je malo sporije, ali pričekajte samo malo.

11 Ovo je izvješće o provedbi zaključaka viših dužnosnika MUP-a koji je
12 održan 11.07. Ovaj zapisnik - piše da je sastavljen u Sarajevu, u 8. mjesecu
13 1992. godine. Dakle, izvještaj o provođenju zaključaka sa sastanka rukovodnih
14 radnika.

15 Jeste Vi tada vidjeli taj dokument, u to vrijeme?

16 O: Pa, kol'ko se sjećam, jučer sam... smo prošli kroz ovaj dokument. Na
17 tom sastanku sam i ja bio. Pa onda... podrazumijeva se da sam i vidio dokument.

18 P: Dobro. Možete li, molim Vas, pogledati sada drugu stranicu na
19 engleskoj verziji? - i mislim da je u B/H/S verziji ista stranica, broj 2.

20 Prema ovome se čini da je Ministarstvo poslalo telegram 17.08., depešu
21 koja traži pojašnjenje kod određenih pitanja. I to je dokument koji je izdao Vaš
22 CSB. Odnosno, ovo je Vaš odgovor na ta pitanja. Pod točkom 6... - nažalost,
23 nemamo pitanja i dokument sa pitanjima, ali čini mi se da je pitanje bilo vezano
24 za istragu ratnih zločina, a pod 6 piše da se "krenulo sa videokasetama o ratnim
25
26
27
28
29
30

1 zločinima koji su obrađeni".

2 O kakvim ratnim zločinima se radilo? Protiv koga?

3 O: Pa vidite, već u to vrijeme dolazilo je do... stvarno, dešavali su se
4 ratni zločini nad civilnim stanovništvom u dijelu Birća, konkretno na dijelu
5 staničnog područja policije Bratunac i dijelu staničnog područja Stanice javne
6 bezbjednosti Milić. I ja, kol'ko se sjećam, da je išla ekipa iz Centra
7 bezbjednosti, krim inspektori na te uviđaje i zadokumentovali su te ratne
8 zločine o čemu postoje video-snimci. Pokušali su uraditi profesionalno taj
9 uviđaj, onoliko koliko se moglo sa raspol... sa snagama i odnosno, inspektorima
10 koji su bili na raspolaganju. I o tome znam sigurno da je to bilo. Znači,
11 zločini nad srpskim stanovništvom u dijelu Podrinja. Znači, pretežno Opština
12 Bratunac, tamo - lokaliteti Kravice i druga neka sela - ja sam već zaboravio ta
13 sva mjesta, ali uglavnom je to tu bilo.

14 Naravno, još samo da dodam, izvinjavam se, ukoliko bi bilo zločina
15 ovaj... koji bi počinili Srbi, za koje smo imali saznanja, siguran sam da bi
16 bili procesuirani isto tako kao i ovi zločini što su ovaj... obrađeni.

17 P: Dobro. Sada ste u biti došli na moje sljedeće pitanje pa ste malo
18 unaprijed odgovorili. Dakle, koliko ste Vi upoznati, je li bilo ikakvih istraga
19 vezano za ratne zločine počinjene protiv nesrpskog stanovništva?

20 O: Pa, malo prije sam rekao. Da... da... da su izvršeni uviđaji. A
21 mislite na protiv nesrpskog stanovništva? Pa, znate šta? To pitanje, vjerujte
22 mi, pošto sam ja radio druge poslove, ne bi bilo dobro da ja na njega... na
23 njega odgovaram bez argumenata, bez ulaznih podataka. To bi trebali dati odgovor
24 ljudi iz krim-službe koji su bili obaviješteniji i svaki dan su radili taj
25 posao, imali su više podataka i tako dalje. Ja kažem, ja sam opet bio prezauzet

26

27

28

29

30

1 operativnim poslovima uniformisanog dijela policije i mnogo sam provodio vremena
2 na terenu po drugim pitanjima, tako da ne bi bilo kompetentno i pošteno da kažem
3 o tome nešto ako nemam ulaznih podataka.

4 P: Da, ali bili ste u mogućnosti dati nam neke detaljne informacije o
5 istraživanju ratnih zločina počinjenih protiv Srba. Dakle, želite li reći da ne
6 znate za nikakve istrage o ratnim zločinima počinjenim protiv muslimanskog
7 stanovništva ili bilo kojeg drugog nesrpskog stanovništva?

8 O: Ja sam čuo kasnije da je bilo par takvih istraga, ali što se tiče
9 konkretizacije - mislim da to čak ima i zadokumentovano negdje - ali ja o tome
10 ne mogu ovaj... argumentovano tvrditi jer nisam učestvovao u tome. U tim
11 istragama.

12 P: Što se Vas tiče, tijekom tog razdoblja, 1992. - znate li za bilo
13 kakve istrage u pogledu događaja koji su se dogodili u Hrasnici i logoru Sušice,
14 na primjer?

15 O: Pa, dijelom sam odgovor na to pitanje dao i juče jer sam rekao - kada
16 smo mi čuli za Sušicu, što bi se reklo, narodnim jezikom kazano, proteklo je
17 vode; i ja sam do tih spoznaja čuo /sic/ više iz medija i saznao više iz medija
18 o tome, nego što smo imali oficijelnih saznanja jer je bilo puno događaja, puno
19 sam bio po terenu. Teško je to bilo sve upratiti pa da sad kažem da sam ja to
20 znao - nisam znao, u to vrijeme.

21 P: Dobro. To je sve što sam htjela pitati o tom konkretnom dokumentu.

22 GĐA KORNER: [simultani prevod] Možemo li sada dobiti sljedeći dokument?

23 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Gospodine Borovčanin, mogu li samo
24
25
26
27
28
29
30

1 pitati jednu stvar za pojašnjenje? Nisam u potpunosti razumio Vaše svjedočenje
2 vezano za uključenost u istrage ratnih zločina.

3 Vi ste rekli da ste bili svjesni činjenice da je služba za sprečavanje
4 ratnih zločina išla i istraživala ratne zločine u tri policijske stanice gdje su
5 navodno počinjeni ratni zločini protiv srpskog stanovništva. I rekli ste da su
6 uzete i video-snimke i da su i neki uviđaji napravljeni na preliminarnoj razini.
7 A nakon toga, kada Vas je gospođa Korner upitala o sličnim zločinima počinjenima
8 protiv nesrpskog stanovništva, tada ste rekli da niste u to bili uključeni, da
9 niste imali informacije o tome.

10 Dakle, moje pitanje povezano s time: zašto se pravila razlika u
11 strukturi rada, vezano za Vašu uključenost u istragu zločina protiv srpskog, za
12 razliku od nesrpskog stanovništva? Ili sam ja možda nešto pogrešno razumio iz
13 Vašeg objašnjenja? Možete li, molim Vas, to pojasniti?

14 SVEDOK: Naravno, bit će ipak da se nismo dobro razumjeli. Ja sam rekao:
15 predstavnici krim-službe, na čelu sa načelnikom i inspektorima vršili su uviđaje
16 ratnih zločina nad srpskim stanovništvom. I to je zadokumentovano, kao što sam
17 već i rekao. A tako... isto tako sam dodao kasnije; siguran sam da je bilo
18 spoznaja, saznanja zločina nad nesrpskim stanovništvom - poznajući svoje kolege,
19 to bi sigurno bilo ovaj... takođe obrađeno, procesuirano, itd. U tome je
20 razlika. A još da napomenem: ja nisam neposredno učestvovao u tim uviđajima, ali
21 sam gledao te video-snimke kada su bili ipak masovniji zločini - preko stotinu
22 ljudi samo u jednom selu je pobijeno i..., a ja sam neposredno učestvovao u
23 jednom drugom uviđaju kod Zvornika - to sam zaboravio da napomenem - i tada sam
24 ja vidio te leševe itd., ovaj... u jednom selu, čini mi se da se zove selo
25 Pantići, negdje na području Zvornika. Tada mogu reći za sebe da sam bio i ja
26 sasvim slučajno, pošto sam bio na terenu s tom ekipom.

27
28
29
30

1 A o drugim saznanjima i uviđajima nad nesrpskim stanovništvom, ne mogu
2 reći jer nisam učestvovao. Ali opet ponavljam: siguran sam da bi profesionalci
3 ljudi to procesuirali.

4 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Evo, samo da budemo sigurni: kada ste
5 kasnije saznali da su počinjeni ratni zločini protiv nesrpskog stanovništva,
6 jeste li čuli da su poduzete i neke istrage protiv tih ratnih zločina? Dakle, Vi
7 želite da ne znate da su bile istrage? Ne možete sa sigurnošću to reći. Je li
8 tako?

9 SVEDOK: U nekom neoficijelnom razgovoru, ja mislim da čak postoji
10 dokument o tome, ali ne smijem da tvrdim. Dakle, dokument gdje se govori o tome
11 da je rađeno na istrazi i zločina nad nesrpskim stanovništvom. Tol'ko o tome
12 znam.

13 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Hvala Vam.

14 Gospođo Korner, nastavite.

15 GĐA KORNER: [simultani prevod]

16 P: Mogu li sada i dalje jedno pitanje postaviti vezano za ovu temu?
17 Jedna od Vaših dužnosti bila je da šaljete inspektore u razne stanice javne
18 bezbjednosti. To ste nam pojasnili jučer.

19 O: Da.

20 P: I posao tih inspektora koje ste Vi slali je da provjere sve one
21 elemente, a jedan od tih elemenata je da vide koji su zločini, odnosno kaznena
22 djela zabilježena, evidentirana i kako su istražena, je li tako?

23 O: Naravno da se svako krivično djelo evidentiralo u evidencijama koje
24 su propisane zakonom i podzakonskim aktima.

25 P: I njihova izvješća su se trebala, pretpostavljam, pozivati na veće
26 slučajeve ubojstava. Pretpostavljam. Je li tako? I isto tako, u tijeku samih
27 istraga.

28

29

30

1 O: Pa da, naravno, svako krivično djelo. Teško krivično djelo, pogotovo
2 krivično djelo ubistva je imalo prioritet u obradi nad svim drugim krivičnim
3 djelima kao što su krađe, razbojništva i slično. Međutim, ne vidim ja... ne znam
4 ovaj... zapravo šta me pitate. To je sve dokumentovano, obrađivano,
5 procesuirano.

6 P: Ali iz ovoga što kažete, Vi se ne sjećate da je bilo koji inspektor u
7 svojim izvješćima govorio o bilo kakvim ratnim zločinima koji su na nekim
8 područjima počinjeni protiv nesrpskog stanovništva. Je li tako?

9 O: Pazite... da pokušamo ovaj... razdvojiti dvije stvari. Ako bi došao
10 inspektor policije u neku od stanica policije na terenu u inspekcijski nadzor,
11 on je bio fokusiran da sagleda unutrašnju organizaciju rada stanice policije,
12 vođenje staničnih evidencija, operativni dio poslova, planovi obezbeđenja,
13 recimo, angažovanja policije i tako dalje. Znači, on je bio fokusiran isključivo
14 na poslove i zadatke uniformisanog djela.

15 Moje kolege koje su radile u krim-službi mnogo su detaljnije ulazili u
16 ovu drugu oblast o kojoj mi sad malo razgovaramo više i vjerujte, ta pitanja
17 treba uputiti ljudima koji su to radili u to vrijeme.

18 P: Evo samo još zadnji dio mog pitanja: Vlasenica je bila pod
19 nadležnošću Vašeg CSB-a u kojem ste Vi radili. Je li tako?

20 O: Orga...organizaciono da.

21 P: Želite li nekakvu rezervu dati tu, vezanu za tu Vlasenicu? Drugim
22 riječima, rekli ste "organizacijski" - znači li to da u praktičnom smislu možda
23 nije ili...?

24 O: Pa pazite, ako gledate organizacionu šemu Centra službi bezbjednosti
25 - to smo jučer gledali na ekranu, gdje je gore načelnik Centra i dole pobrojane
26 stanice javne bezbjednosti sve redom - u tom smislu sam mislio na

27

28

29

30

1 organizacioni... organizacijski su nam pripadali... pripadali; tu nema dileme,
2 to se podrazumijeva da su bili pod našom nadležnošću i tako dalje.

3 P: Dobro. Mislim da je to dovoljno.

4 GĐA KORNER: [simultani prevod] Ja bih htjela samo spomenuti da dokument
5 na koji smo se referirali, od 17.08.1992. je na našem popisu prema pravilu
6 65ter; to je broj 217. Evo, samo za Vijeće.

7 Možemo sada da pređemo na novi dokument, molim Vas? Znači, 2879, idemo
8 opet hronološkim redom.

9 P: To je znači iz krim-odelenja upućeno u SJB. Vidimo ovde da je u
10 drugom redu Vlasenica. Upućeno je načelniku, a potpisao je neko ko se zove Simo
11 - sad ćemo sačekati da gospođa pročita - Tuševljak. Izvinjavam se, stvarno mi je
12 teže ovo da uradim. Da li ste ovog gospodina poznavali?

13 O: Da.

14 P: Ovo je ustvari jedan zahtev da se dostave podaci za period od 1.
15 aprila do 30. jula, a u vezi sa krivičnim delima. Da li ste bili upoznati, tada
16 u to vreme sa ovim dokumentom? Da li ste znali da on postoji?

17 O: Naravno, reći ću Vam... Pošto smo mi u Centru službi bezbjednosti
18 održavali redovne radne kolegije i između ostalih, svaki od načelnika odelenja
19 bi referisao načelniku Centra prioritete poslove i zadatke koje treba odraditi,
20 pa je tako i kolega Tuševljak, u skladu sa zahtjevom i depešom od održanog
21 sastanka - to je već pomalo počinjao biti kontinuitet izvršavanja naredbi
22 ministra - da se uvodi reda na terenu; i on je tražio podatke o upravo po ovim

23

24

25

26

27

28

29

30

1 stavkama kako su u ovom dokumentu nabrojane. Znači, išlo se na jedan
2 profesionalni pristup radu u tom haotičnom vremenu.

3 P: Dobro. Hvala. To je sve što sam htela da Vas pitam u vezi sa ovim
4 dokumentom.

5 GĐA KORNER: [simultani prevod] Časni Sude, molim vas da se ovo uvrsti u
6 spis i da se obeleži.

7 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Uvršteno u spis i obeležno.

8 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] To je dokazni predmet P991.

9 GĐA KORNER: [simultani prevod] Molim Vas da sada vidimo P730.

10 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] Izvinjavam se, ustvari dokazni broj je
11 P992.

12 GĐA KORNER: [simultani prevod] U redu. Molim Vas sada da vidimo P730 na
13 ekranu.

14 P: Ovo je izveštaj Ministarstvu od 3. avgusta. Ustvari je upućeno samo
15 ministru, a odnosi se na realizaciju naredbe od 27. jula 1992. godine. Čini mi
16 se da sâm dokument nije potpisan, a to je upravo stoga što nedostaje taj deo
17 dokumenta. No, ako pogledamo prvi pasus, u njemu se kaže:

18 "Postupajući u skladu sa Vašom naredbom, shodno radnom dogovoru sa CSB-
19 om, posetio sam, obišao sam većinu stanica na području istog, izuzimajući
20 Skelane i Bratunac koje je po dogovoru posetio načelnik odeljenja milicije u
21 CSB-u, Drago Borovčanin."

22 Dobro. Kad pogledate ovaj dokument, da li ste u stanju da nam kažete ko
23 je to verovatno napisao? Za koga je verovatno da je sročio ovaj dokument?

24 O: Ama to mi je bila lična dilema. Kada sam prolazio kroz dokument sa
25 gospodinom istražiteljem. Mogu primijetiti da je dosta dobro napisan, sa dosta
26

27

28

29

30

1 ovih saznanja sa terena i da nije ovde mog imena, ovog gdje se spominje da ja
2 obilazim dakle, samo Bratunac i Skelane, u jednom momentu bi možda pomislio da
3 sam ja autor toga. Stvarno, neko je od kolega to dobro uradio; snimio stanje...
4 I sad mi je lična dilema, vjerujte mi, ovaj... da ne znam ko je to uradio. Mogu
5 pretpostaviti neko iz uprave policije, eventualno. Iz MUP-a.

6 P: Dobro. Da pogledamo još nekoliko delova ovog dokumenta, a posle ćemo
7 doći i do Vašeg izveštaja.

8 GĐA KORNER: [simultani prevod] Na engleskom jeziku to je druga strana, a
9 na B/H/S-u, čini mi se da je na prvoj strani.

10 P: Kaže:

11 "Većina stanica javne bezbednosti na teritoriji Centra je ustanovilo
12 dobru saradnju sa jedinicama armije Srpske Republike BH, naročito u okviru
13 integralne odbrane gde pripadnici policije popunjavaju krizna područja na liniji
14 odbrane...", itd., itd.

15 Sad ću tu da napravim pauzu. Htela bih da Vas pitam nekoliko stvari u
16 vezi sa ovom saradnjom između vojske i policije.

17 Koliko Vi znate, da li su policijske jedinice bile upućivane da pomognu
18 vojsci?

19 O: Da.

20 P: Ko bi komandovao tim policijskim jedinicama koje su bile upućivane da
21 pomognu vojsci?

22 O: Ovako je u praksi tih dana bilo: ako dobijemo zahtjev od neke vojne
23 komande da damo ispomoć, na popunjavanju neke od linija razgraničenja, tada bi

24

25

26

27

28

29

30

1 po odobrenju Ministarstva i načelnika Centra /?bila/ pripremana depeša u kojoj
2 bi se kazalo, na primer - treba četa od sto ljudi i mi napišemo svim stanicama
3 javne bezbjednosti da daju po nekoliko policajaca, proporcionalno njihovoj
4 brojnosti, kako služba ostala ne bi trpila i takva jedinica u startu... s takvom
5 jedinicom u startu komanduje neko od lokalnih komandira nekih od stanica sa
6 terena kao čovjek koji je ipak iskusniji, da vodi tu jedinicu do linije
7 razgraničenja. I kada se to desi, on je dužan javiti se vojnoj komandi na... u
8 zoni borbenih dejstava već bilo gdje da se upućuju i nakon toga, oni su
9 predpočinjeni Vojsci Republike Srpske i u sadejstvu sa njima izvršavaju
10 postavljene zadatke na terenu, u roku trajanja njihove smjene. To je tako bilo.

11 Još da dodam samo: zašto smo mi određivali komandire i komandire vodova
12 po potrebi i tako dalje? Mi smo željeli da imamo sa njima vezu i u toku trajanja
13 smjene, oni su bili odgovorni da sačine izvještaje, da prate disciplinu
14 policajaca na liniji, da prate i izvještavaju o napadima, eventualnom
15 ranjavanju, pogibijima i slično tome. Znači, to je njihov zadatak bio, ali u
16 toku trajanja oni su bili predpočinjeni Vojsci Republike Srpske u skladu sa
17 zakonom važećim.

18 P: Znači, rekli ste lokalni komandir čete odnosno voda, bi bio onaj koji
19 bi komandovao. Šta bi to značilo u praksi? Koji bi rang, koji bi čin imao
20 dotični komandir?

21 O: Pa vidite, gospodin ministar je u to vrijeme i o tome razmišljao pa
22 smo mi u takvim situacijama bili obavezni da sačinimo i te vojne, 'aj da kažem,
23 strukturu; da se zna ko bi u vojnim dejstvima vodio četetu, u kadrovskom smislu,
24 pa je opredeljenje bilo da tu budu komandiri kao izrasliji ljudi,

25

26

27

28

29

30

1 iskusniji itd. Onda neki put smo se rukovodili i vojnim specijalnostima; dakle,
2 ko je služio bivšu Jugoslovensku narodnu armiju pa je bio osposobljen za neku
3 ovaj... vojnu vještinu, onda bi i to cijenili po potrebi i postavljali take
4 ljude. Pogotovo, na primer, ko je služio vojsku rezervnih oficira u Bileći. To
5 je bila jedna reprezentativna kasarna gdje su ljudi zaista dobro naučeni
6 komandovati i rukovoditi i mi bi s punim poverenjem takvim ljudima, obučanim,
7 davali da vode određenu jedinicu - ako su bili u sastavu policije.

8 P: Dobro. Ali i dalje su bili radnici policije. Znači, nisu bili deo
9 vojske, nisu bili pripadnici VRS-a?

10 O: Pa, naravno da su bili. Ali ja govorim: dok su bili na liniji, mi s
11 njima nismo imali tada nekakvih dodirnih tačaka. Bilo šta da se tamo, recimo,
12 desilo nečasno, njih bi procesuirala vojna bezbjednost. A ako bi bilo nešto baš
13 očito gnusno, zločin neki, ne dao Bog, i slično, tada nije bilo dileme: mi bi
14 njih suspendovali prije nego bi se i vratili u bazu. I naravno, disciplinski
15 postupak bi imao... išao jednim drugim tokom, a procesuiranje bi bilo u
16 nadležnosti sudova. To je jedan bio paralelan proces. To je tako bilo.

17 P: Dobro. Znači, ukoliko bi došlo do zahteva da policija uputi pomoć na
18 demarkacionoj liniji, ukoliko vojska operiše u određenoj oblasti, a policija
19 normalno obavlja svoje dužnosti, da li bi onda policija tamo gde obavlja svoje
20 redovne dužnosti bila predpočinjena vojsci - znači, tamo gde operiše i vojska -
21 ili bi normalno bila za nju nadležna njena MUP-ovska struktura?

22 O: Pa, pokušat ću to da Vam slikovito objasnim. Zamislite neku vojnu
23 liniju, ili bolje rečeno liniju razgraničenja koja presjeca dio ili cijelo
24
25
26
27
28
29
30

1 stanično područje jedne ili više stanica policije, kakav je slučaj bio oko grada
2 Sarajeva gdje je cijelim dijelom nije bilo nijedne jedine stanice koja nije
3 bila, 'aj da kažem, u zoni borbenih dejstava. U tom slučaju, ako vojska
4 dejstvuje na staničnom području gdje radi policija istovremeno, mi nismo ništa
5 sa njima imali tada. Oni su radili svoj posao i mi smo radili svoje redovne
6 poslove. Izuzev ako nisu oni tražili decidno: dajte nam vod, dajte nam četu, da
7 ih uvedemo... to je OK.

8 P: Hvala. To je sasvim jasno.

9 Da se sad vratimo samo na trenutak na dokument.

10 GĐA KORNER: [simultani prevod] Patus broj 3. na engleskoj stranici 3
11 počinje sa rečima "Poseban problem...", a molim Vas da vidimo i na B/H/S-u tu
12 istu stranu.

13 P: Ovde se Vaš inspektor bavi problemom paravojnih formacija:

14 "Koliko sam ja obavešten, oni pomažu srpskoj vojsci i policiji, da
15 pružaju pomoć jedinicama srpske vojske, odnosno milicije, ali očito je da imaju
16 posebne motive za rat...", pa onda tako dalje.

17 "Na nekim područjima, kao na primer, na Ilidži i Palama, smešteni su u
18 posebnim objektima. Često su pokretni i na drugim prostorima, na relaciji
19 Sarajevo-Zvornik i dalje prilikom napuštanja terena ili grupnih odlazaka prave
20 probleme područnim stanicama javne bezbednosti i ignorišu ili čak prete napadom
21 na radnike milicije na punktu ili slično, što je nedavno bio slučaj sa tzv.
22 čarlijevcima u Vlasenici."

23 Da Vas pitam pre svega: da li ste Vi znali za ovaj problem sa
24 paravojskom, sa paravojnim formacijama, pre nego što ste videli ovaj izveštaj
25 uopšte?

26

27

28

29

30

1 O: Kako da ne. Kamo sreće da nam nisu pomagali, ali odma' po izbijanju
2 rata došlo je dosta tih nekakvih grupa, samoorganizovanih, ko bi ga sve znao
3 kakvih sve nije bilo i... Da bi ste Vi u cijelosti razumjeli, u ranim počecima
4 čak ih je bilo takvih da su bili izuzetno dobro opremljeni, sa novim uniformama,
5 uredni, pa bi čovjek rekao da su oni neke vojne doktrine i još dodatno
6 obučavani. Međutim, vrlo brzo smo shvatili da njihov motiv nije pomoć i
7 angažovanje na linijama. Oni su bili jedna struktura, miks jedan kriminalaca,
8 ljudi sklonih pljački i svemu, tako da su nam mnogo štete nanijeli. Zato i
9 kažem, kamo sreće da ih nije bilo uopšte. I bilo ih je na svim prostorima, na
10 području... Pogotovo specifično je bilo Podrinje jer je preko puta Srbija bila.
11 To je bio mali Eldorado za njih, pa su oni maltene dolazili u dnevne vizite. Ali
12 o tome mogu mnogo šire po potrebi.

13 P: Samo još jedno dodatno pitanje s time u vezi. Da li Vi znate da je
14 iko uputio tj. da je Vaš načelnik uputio ikakav zahtev ministru? - u smislu toga
15 da treba pružiti određenu pomoć od strane posebne policije i bilo koje druge
16 strukture; znači, pružiti pomoć vojsci da se reši ovih paravojnih formacija?

17 O: Pa u to vrijeme mi nismo imali saznanja da l' su oni uopšte u sastavu
18 vojnih komandi. Bilo je dosta tih nekih divljih komandnih mjesta. Uđu u dio
19 zgrade negdje i jednostavno proglase sebe nekom jedinicom, ali kažem opet, u
20 ranim počecima mi nismo shvatali šta se dešava. Mislili smo da su dio vojske. Pa
21 da se ne lažemo; bili smo malo i obradovani u samom početku: evo, stigla
22 pomoć!... Al' kad smo vidjeli njihove motive, njihovo /sic/ udio... Vrlo je malo
23 njihovih ljudi poginulo. I ono što je poginulo, poginulo je u pljački.

24

25

26

27

28

29

30

1 To Vas uvjeravam. Ja bar znam o djelu urbanom gdje sam se kretao u tim
2 područjima kao što je Bratunac, kao što je Skelani, kao što je Ilidža Sarajevo,
3 a pitali ste me da li smo imali spoznavanja... spoznaje i jesmo li
4 obavještavali. Pa mi smo na kolegijima u kontinuitetu o tome razgovarali. Znalo
5 se da oni postoje i vrlo je bilo opasno preduzeti neke nepromišljene mjere,
6 raditi brzo, jer su svi bili naoružani. U prosjeku po 30-tak ljudi su brojali -
7 kako gdje, negdje i više, negdje čak i do stotinu možda. I ja kao policajac, kao
8 iskusan čovek, ja sam se pouzdao u... ovaj... konverzaciju, u razgovor sa
9 njima, da ne kažem molio ih da ne bi došlo do krvi. Ja sam bio odgovoran za
10 živote policajaca sa kojima sam komandovao. To je bilo vrlo teško vrijeme,
11 vjerujte. A po njihovom djelovanju, posebno u Podrinju, kako su uzeli mostove,
12 na primer... i tu su imali dekor-policajce, kao iz rezervnog sastava - kad kažem
13 "dekor-policajce" da bi oni mogli nesmetano izvoziti robe, pljačkati i tako
14 dalje. I to je jedan bio proces koji nas je podobro zabavio dok nismo uspjeli da
15 ih, kažem, protjeramo sa naših prostora.

16 P: U ovom izveštaju kaže da su se oni odazivali i pomagali jedinicama
17 vojske i policije. Znači, preovladalo je stanovništvo, kako ste nam rekli ranije,
18 da su oni mogli da pomažu policiji u obavljanju njenih dužnosti. Je li tako?

19 O: Pa, dat ću Vam jedan slikovit primjer da bi razumjeli. Ovdje se
20 pominju čarlijevci. Prije nego se pominju u Vlasenici, oni su bili u Sarajevu. U
21 Grbavicu su dolazili, i u Lukavicu. I tih dana - to je bio april mjesec, još je
22 rano bilo - očekivali smo neki napad prema nekim bezbjednosnim procjenama; i ja
23 njega zamolim, tog nekakvog vođu, zaboravio sam mu ime... svi su imali neka
24 pseudo imena i tako dalje: "Ajđ, molim te," reko "vi ste iskusni, pa da
25 napravimo miks: jedan policajac, pa jedan vaš, pa tako dalje na dijelu linije
26 tog sedla koji dijeli urbani dio Sarajevo od Lukavice i tamo zaleđa", tako da

27
28
29
30

1 kažem. I šta se desilo? Ujutro mene zovu Motorolom. Kaže: "Bio je napad, poginuo
2 je policajac." Ja dolazim gore, policajca granata, ovaj... geler od granate ubio
3 i hoće policija mene da pojede. Kad kažem... metafora - "pojede"; napadnu me,
4 samo što nisu pištolje izvadili. Kaže: "Kako Vas nije sramota? Dovedi ste nam
5 ove ovdje, a njih nigdje nije bilo. Šta su oni radili? Otišli u neku kuću,
6 kockali..." I ja sam poslije shvatio zabludu svoju. I vidio sam kol'ko nam oni
7 pomažu. Zato to kažem i to stojim iza toga, jer sam ja to svojim očima gledao.

8 P: Rekli ste nam da se o ovom problemu razgovaralo na različitim
9 kolegijumima. Da li je Mića Stanišić bio prisutan kada se razgovaralo o takvim
10 problemima na takvim kolegijumima u toj fazi?

11 O: Pa, naravno, sva inicijativa je dolazila od gospodina ministra koji
12 je želio da napravi profesionalan MUP. A on se suočio s jednim haosom i ja sam
13 se čudom čudio kako mi uopšte opstajemo - da Vam pravo kažem, tog vremena. I on
14 je uporno i u kontinuitetu insistirao da se sprovodi zakon i zakonitost i tako
15 dalje. Međutim, bilo je tu... Vi znate kako je bilo u početku 1992. Ja sam samo
16 jedan mali kamenčić u kazivanju. Vi ćete sklopiti sliku, naravno. Al' Vam kažem:
17 bili su tu i krizni štabovi, civilna vlast, vojna bezbjednost - ama, što bi se u
18 Bosni reklo - nije se znalo ko pije ko plaća. I u toj situaciji se pokušati
19 nametnuti u skladu sa zakonom je bilo vrlo teško i morate razumjeti da je to bio
20 proces i to mukotrpan proces.

21 P: Ova paravojska, odnosno zločini koje su oni počinjavali, da li su ti
22 zločini bili protiv svih nacionalnosti, bez obzira da li se radilo o Srbima ili
23 pripadnicima drugih nacija ili su njihovi zločini bili ograničeni samo na one
24 koji nisu bili pripadnici srpskoga naroda?

25 O: Oprostite. Nisam početak pitanja čuo. Ja se izvinjavam.

26 P: Pripadnici paravojskih formacija koji su, kako ste nam Vi rekli, bili
27 zločinci - dakle, ti zločini koje su oni činili, da li su ti zločini bili
28 upereni protiv svih nacionalnosti ili samo protiv onih koji nisu bili pripadnici
29 srpskoga naroda?

30

1 O: Siguran sam da protiv svih. Moram opet primjer navesti: kada sam bio
2 u Skelanima...

3 P: Molim Vas, malo kraće.

4 O: Mislim, to je... Kada sam bio u Skelanima, čovek kod kojeg sam spavao
5 upozorio me, pošto je i tu djelovala jedna paravojna grupa: "Nemoj..." kaže
6 "...izlaziti noću, ubićete neko." A taj čovek koji je pokušao da uvede reda,
7 njega su prebili na mostu. Bio je neki kao tu, čovek iz politike, i naivno je
8 pokušao da taj punkt, divlji, na mostu u Skelanima ukloni i ubili su boga u
9 čoveku.

10 Znači, oni nisu birali. Ko bi im god zasmetao, u interesnoj njihovoj
11 sferi, oni su ubijali. To je tako.

12 P: Hvala Vam mnogo.

13 GĐA KORNER: [simultani prevod] Da pogledamo još nekoliko stvari u ovom
14 izveštaju. Sledeća stranica na engleskom... čini mi se da je ista stranica i na
15 B/H/S-u - ne, izvinjavam se, sledeća stranica na B/H/S-u.

16 P: Na B/H/S-u je na vrhu stranice, znači:

17 "Načelnik i komandir CSB Pale upoznali su me da na njihovom području,
18 tačnije u hotelu "Panorama" se nalazi oko 20 arkanovaca, te da će oni sa istim
19 dogovoriti oko napuštanja područja Pala, odnosno da su ubeđeni da oko toga neće
20 biti problema."

21 Da li ste Vi znali da se u "Panorami" nalaze arkanovci?

22 O: U to vrijeme, ne. Nisam znao, al' znam da su se neki, e pa, što je
23 specifično za tu vojnu formaciju - ako je možemo zvat 'vojnu' ili 'paravojnu'
24 formaciju, da su bili svi uredni, disciplinovani, itd., a možda su se neki i
25 predstavljali kao arkanovci, jer Arkan je u to vrijeme bio ime koje je ovaj...
26 na neki način ulijevalo strahopoštovanje. Zato ja ne znam da li su ovo bili

27

28

29

30

1 arkanovci. Za ovaj slučaj u "Panorami" ne znam, ali ih je bilo i na drugim
2 područjima, pa bi se oni tako predstavljali. I ne bih smio tvrditi uopšte, dosta
3 su u tome bili konspirativni. Imali su svi lažna imena.

4 P: I onda, konačno, što se konkretno ovog izveštaja tiče, molim Vas da
5 pogledamo 4. stranicu na engleskom, a na B/H/S-u sledeću u odnosu na ovu
6 stranicu koju vidimo. Opet u Vlasenici...

7 Kaže:

8 "U Vlasenici ima aktivnih radnika milicije 16, rezervnih oko 70. Takođe
9 postoji specijalna jedinica sa 25 pripadnika za koje je već dogovoreno da se
10 stave pod komandu Vojske Srpske Republike BiH."

11 Znači, ovo je posebna jedinica policije o kojoj je ovde reč. Je li tako?

12 O: Pa to je slično onom što smo juče razgovarali o tim specijalnim
13 jedinicama - kao što smo pominjali Ilijaš, di je bila takođe jedna jedinica, ali
14 ovo o čemu... ovo što se konstatuje na području Vlasenice je samo kontinuitet
15 nastojanja da se i u tom dijelu uvede red. Da se prekobrojni vrata Vojsci
16 Republike Srpske, jer vidite, popunjavanje rezervnog sastava bili su kao...
17 procentualno se znalo kol'ko treba neko stanično područje u skladu sa brojem
18 stanovnika da ima policajaca, pa tako isto i rezervnih policajaca. U početku
19 rata to je nabujalo bez ikakvih kontrola, dolazili su ljudi, javljali se u
20 stanice policije i moralo se tu, u tom dijelu uvesti reda, da se ispoštuju
21 propisi - ja ne znam tačno sad standarde, na hiljadu stanovnika kol'ko
22 policajaca, da li jedan ili - nisam siguran, pomalo i zaboravljam to jer sam
23 dugo van toga - ali, nastojali smo da to uradimo onako kako to propisi nalažu.

24 P: Izvinite, gospodine Borovčanin, jednostavno pitanje: da li je ovo
25 bila posebna jedinica policije? Je li o tome reč? Pošto to tako tu i piše.

26

27

28

29

30

1 O: Pa rekao sam maloprije, da.

2 P: Dalje kaže:

3 "Konačno, s obzirom na specifičnost područja, sugerirao sam formiranje
4 jedne interventne grupe pri dežurnoj službi SJB-a odnosno /nejasno/."

5 Da li je ustvari interventna grupa, da li je to objektivno govoreći isto
6 što i posebna jedinica policije?

7 O: Ama, to se sve prožimalo. Pa znate šta je specijalni... specijalac?
8 Čovek koji je trebao proći obuku, biti obučen za mnoge situacije, od alpinizma,
9 ronjenja, borilačkih sportova, itd. Ovde čovek može o sebi misliti šta hoće. Il'
10 samozvan se proglasiti specijalcem. To je daleko od toga bilo. To je se samo
11 spontano organizovalo, pogotovo u stanicama policije gdje je bilo burno, gdje su
12 bila svakodnevna /sic/ vatreni okršaji, na primer, Ilidža. I onda je tu niklo
13 nekakvih jedinica. Neki su se zvali "garda", neki pri stanici policije itd..
14 Znači, bilo je tu, i da opet kažem, puno i paravojske na tom području. Znači, to
15 su bili period maj mjesec, april, kada je opšti haos bio. I mi nismo u to
16 vrijeme, naravno, mogli ni imat uvida ko šta formira, kakvog su kvaliteta ljudi,
17 da li su izvršene provjere nužne da neko bude pripadnik MUP-a. Znalo se - to je
18 druga priča - neću da oduzimam vrijeme; ali Vam kažem da je to tako bilo. Znači,
19 postojale su te jedinice, tu nema dileme, ali naša su nastojanja bila da uvedemo
20 red u tome.

21 P: Dobro. Dakle, ovo je izvješće iz 8. mjeseca, ali te specijalne
22 jedinice za koje je dogovoreno da su stavljene pod vojsku, da li je to bila
23 jedna ovlaštena, jedna službena specijalna jedinica? Kao što kaže autor ovog
24 izvještaja?

25

26

27

28

29

30

1 O: Kako mislite ovlaštena? Ovlaštena službena lica su bili samo
2 profesionalci, policajci koji su bili u radnom odnosu. Oni su bili ovlaštena
3 službena lica. Rezervni policajac nije imao ovlaštenje, nije imao službenu
4 legitimaciju - to je nešto drugo. Ili se nismo razumjeli?

5 P: Dobro. Ja sam zaboravili na specifično značenje te riječi. Sad ću
6 preformulirati: ova posebna jedinica nije bila uspostavljena prema ovlastima
7 ministra, prema naređenju ministra ili nekog drugoga, zato jer su bili poslani
8 pod komandu Vojske Republike Srpske?

9 O: Tako je.

10 P: Hvala Vam. Evo to je sve što sam Vas htjela pitati vezano za ovaj
11 dokument. Hvala.

12 GĐA KORNER: [simultani prevod] Možemo li sada pogledati sljedeći
13 dokument? A to je dokument 2398.

14 P: U posljednjem izvještaju je napisano da ćete ići u Bratunac i Skelane
15 i ako odete na zadnju stranicu ovoga, videćete da ste Vi napisali ovo izvješće.

16 O: Tako je.

17 P: Kao što možemo videti, ako se, molim Vas, možete vratiti na prvu
18 stranicu, ovdje ste proveli nadzor od 01.08. do 03.08., a u pasusu gdje piše da
19 su..., dolje pri dnu: "...pretežno angažovanje milicije u prvim borbenim
20 linijama."

21 To je zadnji pasus, gdje piše da su "policajci sudjelovali i angažovali
22 se na čišćenju terena od muslimanskih ekstremista". To je predzadnji pasus.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Na koga se misli pod tim "muslimanskim ekstremistima"?

2 O: Pa, u to vrijeme, tu su bila vrlo česta borbena dejstva, na dijelu
3 opštine Bratunac i tu su policajci bili prinuđeni da aktivno učestvuju na
4 zaštiti građana u selima, u ruralnim dijelovima, da ne bi dolazilo do zločina, a
5 već su imali loša do tad iskustva i velike zločine. Baš ovde se pominje stanično
6 odeljenje, odnosno rezervna stanica policije u Kravici itd. Ima tamo još dosta
7 sela i zaselaka gdje su se dešavali zločini cijelo vrijeme rata u kontinuitetu:
8 nekad upadima ovaj... diverzantskih grupa i slično. Dakle, tu je policija bila
9 prinuđena da radi tako kako je radila. Da brani građane i štiti njihove živote i
10 imovinu.

11 P: Evo, ispričavam se još jednom, ali ko su ti muslimanski ekstremisti
12 ako možete pojasniti. Da li je to vojska, da li su to paramilitarne formacije,
13 da li su to obični građani muslimanske nacionalnosti? Na koga mislite pod
14 "muslimanskim ekstremistima"?

15 O: Pa zamislite grupu ljudi koja upadne i ubije 11 policajaca i polije
16 ih benzinom i ja zatičem scenu - gore tijela. Zar to normalan vojnik može tako
17 raditi? Kako ga zvati drugačije - zločinac, ekstremista, itd.? Mi smo se njih
18 bojali jer su dosta civilnog stanovništva pobili. Ta istraživanja će trajati i
19 istina će jednog dana da se do kraja razjasni.

20 P: Dobro. Dakle, pod "muslimanskim ekstremistima" mislite na kriminalce,
21 ubojice muslimanske nacionalnosti. Je li tako?

22 O: Pa ja ne znam tko je sve bio u sastavu i kakvog su profila predratnog
23 bili, ali je za pretpostaviti. A ja neću da tvrdim...

24 P: Da, ali ono što se želi poručiti sa ovim izvještajem je da postoji
25
26
27
28
29
30

1 cijeli niz ovakvih skupina - jer ovdje ste rekli "znatan broj milicionara
2 angažuje se na čišćenju terena od muslimanskih ekstremista." Dakle, Vi ne
3 govorite o jednom izoliranom incidentu. Je li tako?

4 O: Pa zamislite stanicu policije koja broji 20 aktivnih, 20 rezervnih
5 policajaca, a ruralno područje, razruđeno, poveliko. Pa to je bilo čak i
6 nedovoljno da bi stigli sve zaštititi. U tom smislu to tako treba shvatiti.

7 P: U ostatku ovog izvještaja govori se, ako se ne varam, o problemima sa
8 paramilitarnim formacijama u obje ove općine, odnosno u obje policijske stanice.

9 O: Da.

10 GĐA KORNER: [simultani prevod] Evo, časni Sude. To je sve što sam ja
11 htjela pitati.

12 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Imam jedno dodatno pitanje vezano za
13 ovaj izvještaj, gospodine. Mene bi zanimalo da li su policijski službenici o
14 kojima Vi govorite u ovom dijelu koji Vam je bio pročitani od strane gospođe
15 Korner, dakle da li su ti policajci, milicioneri bili pod komandom načelnika
16 policije CSB-a ili su ti policajci bili prebačeni pod komandu vojske? Razumijete
17 li moje pitanje? - jer Vi u izvještaju kažete da su "u posljednje vreme znatan
18 broj milicionara angažuje i na čišćenju terena od muslimanskih ekstremista".

19 Gospođa Korner je pojasnila što se misli ovim izrazom "muslimanski
20 ekstremisti", ali moje pitanje odnosi se na to da li su ti milicionari, tijekom
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 tih operacija čišćenja u tom trenutku bili pod komandom vojske ili su djelovali
2 pod nadležnošću policije?

3 SVEDOK: Pa, ja vjerujem da su djelimično djelovali zajedno sa vojskom, a
4 neki put i samostalno. Evo zašto: to je opet specifično bilo. Desi se napad i
5 onda nema se mnogo vremena da se obavještava... depeša dok dođe, dok se povratna
6 informacija... već bi se desilo mnogo nešta ružno... Dakle, tada nije bilo
7 vremena za neke predradnje koje bi uobičajeno išle: obavještavanje, traženje
8 saglasnosti itd. Jednostavno, lokalna vojna komanda nazove i kaže: pošalji mi
9 ovdje... pukla mi linija, pošalji mi 5, 10 ljudi, kol'ko imate i to je stvarnost
10 nalagala. To je stvarna situacija bila i tako se dešavalo. Znači, neki put iz
11 nužnosti nisu mogli ispoštovani biti protokoli o pribavljanju saglasnosti,
12 naredbe itd. To je, po mom viđenju, prava istina... pravi pregled tog stanja u
13 to vrijeme.

14 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Razumijem i shvaćam da je situacija
15 sigurno bila vrlo teška za sve strane. Možda će se Vama činiti da je ovo previše
16 pravno pitanje. Ali ono što mene zanima je da pojasnim da li su ti milicionari
17 tijekom operacija čišćenja djelovali pod komandom vojske, dakle, nekog vojnog
18 lica koji je bio na tom području i vodio njihove aktivnosti, vodio aktivnosti
19 vojske, ili su ti milicionari bili pod komandom, i djelovali pod komandom
20 lokalnog načelnika stanice javne bezbjednosti?

21 SVEDOK: Evo da otklonimo i tu dilemu: siguran sam, pošto vojna komanda
22 na tom području je bila nivoa brigade - dakle, mnogo su brojniji i oni su bili
23 cijelo vrijeme u liniji, pošto su bila neprekidna vojna dejstva, siguran sam da
24 policija kada bi došla negdje, na njihov poziv, oni su bili pod njihovom

25
26
27
28
29
30

1 komandom. Tu def... tu nema dileme. Nije bilo soliranja. Otkud bi policajci
2 mogli znati situaciju na terenu, dok se ne jave u nadležnu vojnu komandu da
3 pitaju šta se dešava, gdje smo najpotrebniji i slično tome? Znači, to je
4 sadejstvo zajedno sa Vojskom Republike Srpske.

5 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Shvaćam da je to način na koji su se
6 stvari trebale odvijati. Ali kao što svi znamo, to nije uvijek bio upravo način
7 na koje se stvari odigraju u životu. Moje pitanje bi, dakle bilo, da li su
8 policijske jedinice povremeno bile uključene u akcije čišćenja pod vlastitom
9 komandom. Možda su tada, pretpostavljam, izvješćivale vojnu strukturu da idu u
10 akciju čišćenja, ali su djelovale tijekom takvih operacija čišćenja pod komandom
11 načelnika stanice javne bezbjednosti ili MUP-a. Je li se takvo nešto ikada
12 desilo?

13 SVEDOK: Evo, generalan odgovor na to pitanje je: ne. Definitivno uvijek
14 bi bili u sadejstvu sa vojskom. Da li je možda nekad neko sebi dao zadatak i
15 uobrazio da može sâm da bude... da glume neke na terenu Rambe - oprostite što
16 tako kažem - to nije... nije bilo ni pametno ni uobičajeno. Najbolje se bilo
17 uvezat s vojskom jer su imali logistiku, imali vezu, imali sanitet itd. - sve
18 što podrazumijeva jedno vojno angažovanje u slučaju ranjavanja i slično tome. Pa
19 na kraju, šta bi oni postigli sa par... sa šačicom ljudi, sem ako nisu
20 neposredno u nekom zaseoku vidjeli i zaustavili neprijateljsko djelovanje - ne
21 isključujem tu mogućnost. Ali pravilo nije bilo takvo - da sami rade.

22 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Hvala Vam. Hvala gospodine.

23 GĐA KORNER: [simultani prevod]

24 P: Možemo li nastaviti vezano za ovo pitanje koje je postavio gospodin
25
26
27
28
29
30

1 Harhoff?

2 Suradnja sa vojskom je drugačija od predpočinjenja koje ste Vi opisali,
3 a koje je rezultat zahtjeva i nakon toga naloga, odnosno naredbe?

4 O: Kako mislite drugačije? Možda da dodate ponešto da bih bolje razumio.

5 P: Tu gdje ste spomenuli riječ "suradnja" - nije isto surađivati s
6 vojskom, od slučajeva, recimo, kada vojska preuzme određenu jedinicu na zahtjev
7 policije gdje izda se i nalog, odnosno naredba, i gdje tada policajci kao što je
8 bilo u ovim dijelovima postaju dio vojske.

9 Ono o čemu Vi govorite, ono o čemu Vaš izvještaj govori, je da policija
10 surađuje u smislu da policija ustvari pomaže u čišćenju od muslimanskih
11 ekstremista. Mislím da je termin upravo "čišćenje".

12 O: Shvatio sam pitanje. "Saradnja" kao termin je šira od saradnje... od
13 termina "sadejstvo". Zašto? Saradnja je i kad razmjenjujemo informacije
14 svakodneвно, kada se viđamo na sastancima po potrebi, to je sve saradnja. A
15 sadejstvo je nešto što je konkretnije. Znači, angažuje se jedna vojna jedinica
16 policije u okviru nadležne vojne komande na terenu - i to je sadejstvo. Ovaj
17 termin "čišćenje" možda je nesretno napisan, eto. Ja sam učestvovao u tome
18 izvještaju. Možda nije dobro odabran, ali je i to, u nekom užem dijelu,
19 sadejstvo.

20 Znae šta je? Taj termin je nastao u ratu - "čišćenje" - kada se neki
21 dio, teritorij recimo, uzima, tada se uspostavlja cjelovita teritorija, jer da
22 ne bude leopardova koža, znate? Vojska nastoji generalno da... da ima teritoriju
23 i pozadinu sa... koja je bezbjedna. I to je doktrina svih vojski svijeta. A
24 linija razgraničenja je nešto što je kontinuitet, što je trajalo, mijenjalo se
25 po potrebi, tamo-vamo i tako dalje, zavisno od događaja.

26 P: Dobro. Ali ako je vojska, recimo, provodila određenu akciju na Vašem
27 području, na Vašoj oblasti, i krenula dalje i onda je došla policija i čistila -

28

29

30

1 kada koristim taj termin mislim na termin hapšenja, uspostave bezbjednosti u
2 određenom području na općenitoj razini. To bi i dalje značilo, ustvari, da
3 policija djeluje u svom normalnom sastavu i nije pod komandom vojske, već
4 djeluje kao dio MUP-a?

5 O: Nije to tako. Ne znam - pominjete ovde hapšenja. Pa zamislite u
6 vojnim dejstvima - ko koga da hapsi? Kad se generalno osvoji dio teritorija pa
7 bude zarobljenih, onda je to grupa, razumijete? A ovaj... ne, to pitanje nema
8 logike, vjerujte mi. To, hapšenja.

9 I policija, opet kažem: taj nesretni termin. Evo, sad da se vratimo tom
10 "čišćenju", to je samo uži termin od "sadejstva" na nekom malom lokalitetu. Neki
11 put je praksa zahtijevala, događaji na terenu, da mi nemamo kad uspostaviti tog
12 momenta komunikaciju s komandom. Ali kada se uveže linija, onda naravno da... da
13 se razmjene informacije da se vidi šta se dešava. Niko tada nije znao ovaj...
14 koji teritorij je pao, koji nije pao, kol'ko je poginulo ljudi - to je sve bilo
15 u hodu. I to je prava slika stanja. To treba razumjeti. Neko ko to nije prošao
16 teško će to shvatiti. A ja sam, vjerujte mi, ovaj... ne jednom imao priliku da
17 gledam te ružne scene i svašta nešto.

18 P: Dobro. Evo, gospodine, sve što ja pokušavam ovdje ustanoviti je
19 sljedeće: kada se provode takve operacije čišćenja od muslimanskih ekstremista
20 od strane policije i ovaj slučaj, koji ste Vi opisali, govori o običnom slučaju
21 kriminaliteta, uobičajenom kriminalitetu gdje je ubijeno 11 ljudi, poliveno
22 benzinom i zapaljeno. To je ono što ste Vi opisali, kao nešto čime su se bavili
23 Vaši milicioneri. To nije bilo povezano sa vojnim operacijama, je li tako?

24 O: Ne znam jeste li me dobro razumjeli. Ja sam pomenuo slučaj u drugom
25
26
27
28
29
30

1 kontekstu, kada je 11 naših policajaca u zasjedi poginulo i kada su ih polili
2 benzinom i zapalili. Ja sam to naveo kao jedan ovaj... primjer da Vi shvatite
3 protiv koga se mi borimo. Naravno da to normalan vojnik koji poštuje etiku neće
4 uraditi. To je ekstremista. To je... ne znam... bolestan čovjek. To je van
5 pameti. A ja sam te ljude svojim rukama kupio. I znate, imam pravo da o tome
6 pričam. A identifikovali smo ih po plombiranom zubu, po slomljenoj ruci, po
7 sjećanju porodice. To su bili teški dani. Ja tri dana nisam mogao da jedem. Ja o
8 tome pričam kao o primjeru jednom vrlo nečovečnom, ružnom, koji pokušavam da
9 zaboravim.

10 G. KRGOVIĆ: Samo jedna ispravka za transkript. Nedostaje jedan deo
11 svedokovog odgovora. On je rekô: "Ti ljudi, to su ekstremisti!", a to nije ušlo
12 ovde u transkript. "Ti napadači." On je te napadače nazvao ekstremistima. Taj
13 deo nedostaje u transkriptu.

14 GĐA KORNER: [simultani prevod]

15 P: Dobro. Evo, ja ću pokušati još jednom. Kada ste napisali ovaj
16 izvještaj, i sad ću se vratiti na njega, piše ovdje "da se znatan broj
17 milicionara angažuje i na čišćenju terena od muslimanskih ekstremista."

18 Recite nam još jednom, što ste mislili da je tada rađeno? Dakle, što je
19 značilo "čišćenje terena"?

20 O: Ama ja mislim da smo o tome već i raspravili. Čišćenje terena znači
21 obezbeđenje dijela teritorije od daljih upada takvih grupa. Jer vidite...

22 Ma ajde, pokušat ću s neku vojnu stranu da Vam to približim: na jednom
23 lokalitetu vodi se vojni okršaj. Negdje u okruženju se nađe negde grupica koja

24

25

26

27

28

29

30

1 nije imala priliku da se na vrijeme povuče i slično tome. Znači, okršaj traje i
2 dalje. U tom smislu, ako to možete razumijeti, možda možemo podvesti pod to
3 čišćenje. Znači, okršaj traje i dalje. Ko će koga zaskočiti - razumijete? Znači,
4 ako dođe sad policajac sledeće smene na liniju, on mora biti bezbjedan i znati
5 jesu li mu čista leđa, da ne bude zaskočen ponovo. Znači, da su čista leđa, da
6 je taj dio teritorije bezbjedan. U tom smislu se mislilo na čišćenje terena. Od
7 tih grupica koje su još kojekuda..., puškaraju i tako dalje. Ja to tako čisto s
8 vojnog aspekta razumijem.

9 P: Ispričavam se, ali Vi ne kažete ovdje da je policija predpodčinjena
10 vojsci, da radi pod komandom vojske, već prema izvještaju se iščitava da oni
11 djeluju prema svojim policijskim ovlastima, jer u sljedećem retku razlikujete
12 angažovanje milicije u prvim borbenim redovima i čišćenje terena. Dakle, postoji
13 razlika između to dvoje.

14 O: To je onda propust sa moju stranu /sic/ što to nisam možda naglasio.
15 Znače, ne može čovek svaki put biti skoncentrisan, pogotovo u tom vremenu, da to
16 sve obuhvati i nabaci na papir. Vi, primjećujem, to gledate s pravnu stranu i ja
17 to razumijem. Ali praktična strana je nešto što je životnije, vjerujte mi.

18 P: Ma ja ne gledam ustvari pravnu stranu, ali ajde, idemo još jedno
19 pitanje. Ovaj incident koji ste opisali gdje su policajci ubijeni u zasjedi i
20 poliveni benzinom i zapaljeni - možete li taj incident malo detaljnije opisati,
21 budući da ga se tako živo sjećate još danas?

22 O: Pa takve se stvari ne zaboravljaju. Tu vrijeme ne može da memoriju
23 izbriše. U to vrijeme je voj... policija trebala da ide na jedan lokalitet -

24 P: Evo ispričavam se. Ono što mene zanima je kada se to dogodilo. Kada
25 se taj incident dogodio i gdje se to dogodilo?

26

27

28

29

30

1 O: Dogodilo se na području opštine Skelani, dakle, u Podrinju. Malo sam
2 zaboravio konkretno mjesto. Ima tog... Kragivode. Tako se sjećam. Kragivode je
3 jedna raskrsnica, seoski put kroz šumu i tu su na tu grupu policajaca, kojih je
4 bilo 11 u picgaueru, zapucali iz dva pravca istovremeno. Veoma vješto
5 napravljena zasjeda. Zapucali su i niko nije uspio metka opaliti od njih i
6 poslije toga su ih polili benzinom i zapalili. E sad, ne znam... Pitajte me gdje
7 je to - to je dakle, na području opštine Skelani -

8 P: Da, da, to ste nam ispričali. Imate li datum? Zna li kada se to
9 dogodilo, kojeg dana?

10 O: Uu... znam. Aprila mjeseca, ne mogu tačan dan da znam. Aprila mjeseca
11 1993.

12 P: Dakle, 1993. Dobro. Hvala Vam.

13 SUDIJA DELVOIE: [simultani prevod] Gospođo Korner, ako ja smijem...

14 Još uvijek je moje pitanje vezano za čišćenje terena od muslimanskih
15 ekstremista. Na početku, kada ste o tome govorili, rekli ste da je to obavljano
16 kako bi se zaštitilo građane koji žive u ruralnim područjima. Možete li to
17 pojasniti? Što ste time htjeli reći? O kakvom ruralnom stanovništvu se radi? Da
18 li su to zaseoci i sela gdje živi srpsko stanovništvo, muslimansko stanovništvo
19 ili možda miješano?

20 SVEDOK: To su bila sela i zaseoci gdje je pretežno živjelo srpsko
21 stanovništvo. Ne znam tačne podatke. Možda je bilo i dijelom izmiješano, ali kad
22 se desio rat, onda svi pametni ljudi, to moram da naglasim, radi lične
23 bezbjednosti možda su samoinicijativno napustili to rizično područje. Pa
24 pretpostaviti je, ako je i bilo tu, recimo Muslimana, oni su se povukli na
25 vrijeme. To pretpostavljam, a ne tvrdim. I čak ne znam da li su to bila etnički
26 čista srpska sela, ali ono što zasigurno znam je da su policajci - alo, je l' se
27 čujemo... - da su policajci po saznanju da je neko selo ili zaselak ugrožen, da
28 li od vojne komande, da li na drugi neki način došli do takvog saznanja, oni bi
29
30

1 brzo dejstvovali da pokušaju zaštititi građane da ne dođe do zločina, kakvih je
2 već bilo u dva navrata na tom području i to vrlo značajnih zločina i brojnih, o
3 čemu naravno ima i dokumentacija i sve, tako da tu nema dileme.

4 SUDIJA DELVOIE: [simultani prevod] Kada ste rekli da je normalno u bilo
5 kojem ratu da kad se preuzima teritorij da se oduzima cijeli teritorij - znači
6 li to da kada kažete da je čišćen teren od muslimanskih ekstremista, da to znači
7 uklanjanje svih Muslimana sa preuzetog teritorija?

8 SVEDOK: Ja to ne gledam tako i nisam tako ni objasnio. Ja kad kažem
9 "čišćenje", ja govorim o čišćenju u toku vojne akcije. Znači, grupice ovaj...
10 ljudi koji su bili na drugoj strani, negdje su bili još uvijek aktivni i vatreno
11 dejstvovali. U tom smislu se pokušala uspostaviti linija i u tom smislu da se
12 očisti teren, da bude zaleđe čisto. To je bio čisto vojni okršaj.

13 SUDIJA DELVOIE: [simultani prevod] Hvala Vam. Hvala Vam puno.

14 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Sada nam je i vrijeme za pauzu.

15 Nastavljamo... Ispričavam se. Htjeli ste nešto reći?

16 /nedostaje simultani prevod/

17 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] Ovaj dokument se uvrštava u spis pod
18 brojem P993.

19 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Nastavljamo za 20 minuta.

20 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molim, ustanite.

21 ... Početak pauze u 10.29h.

22 [Svedok se povlači]

23

24

25

26

27

28

29

30

1 ... Sednica nastavljena u 10.55h.

2 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molim, ustanite.

3 Izvolite sestti.

4 GĐA KORNER: [simultani prevod] Časni Sude, dobila sam tužne vesti od
5 strane sudskog službenika da imam još samo pet minuta u odnosu na ono što mi je
6 dodeljeno od mojih sati, te Vas molim da vidite da li mogu još jedan sat da
7 dobijem.

8 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Da, gospođo Korner, sad ćemo da
9 razmotrimo.

10 G. PANTELIC: [simultani prevod] U međuvremenu da vidimo, da Vas pitam i
11 sledeće: ako mi se isto tako rastužimo kao gospođa Korner i mi bismo Vam bili
12 zahvalni da se i nama udovolji našem sličnom zahtevu.

13 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Mi ćemo Vaš zahtev razmatrati u dogledno
14 vreme, odnosno kada ga postavite.

15 G. PANTELIC: [simultani prevod] Zahvaljujem, časni Sude.

16 [Svedok je pristupio svedočenju]

17 GĐA KORNER: [simultani prevod]

18 P: Gospodine Borovčanin, mislila sam da smo završili sa dokumentom, ali
19 sam tokom pauze još malo razmislila o istom, pa bih Vas još nešto pitala. Prvo,
20 kada sam Vas pitala da nam opišete šta je to što Vi podrazumevate pod terminom
21 "muslimanski ekstremisti", ovaj incident o kome se ovde priča, koji ste Vi
22 opisali, desio se 1993. godine. Ali ovaj izvještaj je iz 1992. godine. Znači, do
23 1992., do avgusta 1992. godine, o kojim Vi onda takvim događajima govorite u
24 ovom dokumentu?

25 O: Pa govorim o događajima koji su se već desili nad civilnim
26 stanovništvom. Znači, ratni zločini, izmasakrirana tijela itd.. Pa ljudi
27 normalni - ja ne znam ko to može tako uradit, tako izmasakrirat da ljude ne
28 možete prepoznati. To su ekstremisti. Na to sam mislio. To je vrijeme iz 1992.
29 kad su se ti događaji već desili. A ja sam pomenuo kao ilustrativni primer onaj
30

1 iz 1993. To je to.

2 P: Da. Ali možete li da se setite nekog konkretnog incidenta na osnovu
3 koga ste pominjali u svom izveštaju muslimanske ekstremiste tada, 1992. godine?
4 Znači, iz tog vremena, nekog konkretnog incidenta?

5 GĐA KORNER: [simultani prevod] A samo da kažem usput da ništa ne vidim
6 na svom ekranu. To je već... za tehniku.

7 SVEDOK: Pa mnogo je davno bilo, ali baš konkretno da navedem neki
8 slučaj, ako mislite na izolovan slučaj, ovog trenutka ne mogu da se sjetim. A
9 govorim generalno. Dakle, ti zločini koji su se dešavali, to je... to su
10 događaji koji objašnjavaju ovaj termin "ekstremisti".

11 P: Dalje, rekli ste nam da ste lično išli da izvršite uviđaj na samom
12 licu mesta, a ranije ste rekli da to nije bilo u okviru Vaših zaduženja, odnosno
13 da je to bio redovan posao krim-policije. Zašto ste 1993. godine Vi išli na lice
14 mesta da izvršite uviđaj?

15 O: 1993. sam se ja zatekao na terenu. Kao što bi angažovali druge
16 policije, tada sam bio ja u ulozi starješine i boravio sam, čini mi se nekih 20-
17 tak dana... I u tom... u toku toga boravka desio se taj incident, odnosno ta
18 zasjeda koju sam pomenuo. Znači, ja sam se tu zadesio, a vršio sam uviđaj sa
19 predstavnikom krim-službe, izvjesnim Božić Ostojom koji je, nažalost, do godinu
20 dana na istom mjestu stradao isto na zasjedi i mi smo radili uviđaj da vidimo
21 treba li obavijestiti i porodice i sve o tom nemilom događaju, jer bilo je
22 svakakvih priča - da su mučeni, da je ovako, da je onako, itd. Dakle, mi smo
23 zadokumentovali to na licu mjesta. Ima video zapis, i tako...

24 P: Kad smo kod teme krim-policija, tamo gde se desio događaj, gde se
25 desio zločin, to područje, odnosno konkretno lice mesta bi obezbeđivala

26

27

28

29

30

1 uniformisana policija. Je li tako?

2 O: Pa vidite, taj događaj, /nerazgovetno/ ako... ponovo da se tome
3 vratim, on se desio u dubini teritorije koja je bila pod kon...-

4 P: Ne govorim sada o konkretnom događaju. Govorim u principu. Ukoliko se
5 počini zločin i istražuje se, da li je uniformisana policija ta koja obezbeđuje
6 lice mesta?

7 O: Naravno, krim-služba radi stručni dio posla, prikuplja tragove, snima
8 teren, fotografiše i sve što ide u okviru tih kriminalističkih obrada, a
9 policija obezbeđuje lice mjesta u fizičkom smislu, u širem smislu lice mjesta,
10 jer to je bilo... nije to bio lokalitet da je u jednoj prostoriji nego na
11 prostoru sela jednog, dva, tri. Itd. U tom smislu policija bi obezbeđivala dok
12 se ta radnja završi.

13 P: Znači, uniformisana policija je bila u okviru Vaše nadležnosti, Vaše
14 jurisdikcije?

15 O: Da.

16 P: I konačno, što se ovog konkretnog aspekta tiče, još i ovo: ovaj
17 izveštaj koji ste Vi napisali, odnosno Vaši inspektori koji su napisali - da li
18 je to dostavljeno i načelniku CSB-a, gospodinu Cvijetiću?

19 O: Pa to se podrazumijeva jer mi bi svaki put bili u obavezi da
20 izvijestimo pretpostavljene starješine i u Centru i u MUP-u, po potrebi. Ako je
21 hitno nešto, na to nas je obavezivala instrukcija o hitnom, tekućem i povremenom
22 izvještavanju u kojoj je decidno sve propisano.

23 GĐA KORNER: [simultani prevod] Ja ću samo da napravim pauzu, časni Sude,
24 dok mi se ne popravi slika na ekranu.

25 Da li bi Vaši izveštaji bili uključeni u mesečne izveštaje koje je CSB
26 bio u obavezi da šalje ministru?

27 O: Da. Ja sam sad pomenuo instrukciju. Sama... sâm naziv instrukcije to

28

29

30

1 podrazumeva: znači, hitno, događaji, ubistvo - to se odmah izvještava; tekuće -
2 znači, tromjesečno, polugodišnje, godišnje i povremeno - kad se pravi neka
3 analiza stanja, presjek i tako to, instrukcija detaljnije propisuje. I naravno
4 da smo izvještavali.

5 P: Hvala Vam. To je sve što bih imala po tom pitanju. Sada Vas molim da
6 jako brzo, kratko pogledamo dokument koji nosi broj - samo momenat - 318, po
7 spisku u skladu sa pravilom 65ter.

8 Ovo je odgovor iz Vlasenice, iz vlaseničke SJB, od 6. avgusta. Na ovaj
9 zahtev za informacijama koje smo malopre pogledali... Ne sećam se koji je bio
10 broj, ali to je dokument koji je poslao načelnik SJB-a 25. jula. I mislim da je
11 to dokument sa čijim ste sadržajem takođe upoznati. Vi znate Maneta Đurića koji
12 je bio rukovodilac, načelnik SJB-a?

13 O: Poznajem ga.

14 GĐA KORNER: [simultani prevod] Molim Vas da pogledamo dno 1. stranice na
15 engleskom, a na B/H/S-u je to 2. pasus.

16 P: "Na području ove stanice nije registrovano delovanje paravojsnih
17 jedinica, dok je registrovano nekoliko slučajeva vršenja krivičnih dela od
18 strane pripadnika Crvenih beretki, odnosno da je dozvoljen tranzit otuđenih
19 automobila kroz ovo područje."

20 GĐA KORNER: [simultani prevod] A molim Vas i na engleskom da nam
21 prikažete ovu stranicu. Znači, 2. stranica na engleskom. Ne na B/H/S-u, na
22 engleskom je 2. stranica. U svakom slučaju, to je sadržina.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Vratite, molim Vas, 1. stranicu na B/H/S-u na ekran.

2 P: U svetlu svega što smo videli u Vašim izveštajima i izveštajima Vaših
3 inspektora, kada ste videli ovaj izveštaj 1992. godine, niste li se iznenadili
4 činjenicom da je jedini zločin za koji se prijavljuje da ga je počinila jedna
5 paravojna formacija, bilo otuđivanje, odnosno krađa vozila, odnosno kako se ovde
6 kaže, neovlašćeni prevoz otuđenih vozila, tranzit?

7 O: Ma naravno da nije bio jedini oblik vršenja krivičnih djela. Ali ovde
8 gore ako pogledate, u predmetu piše "Sadejstvo vojske i MUP-a; podaci; veza:..."
9 ...poziva se na depešu od 25.07.1992. godine. Znači, tu se traže suženi - pod
10 a), kad kažem "suženi" mislim podaci koji se odnose isključivo na sadejstvo
11 vojske i MUP-a. I oni su tu pomenuli ovaj... i... kako se ovde - samo momenat -
12 "...registrovano nekoliko slučajeva vršenja krivičnih djela od strane pripadnika
13 Crvenih beretki..." i tako dalje... "krađa automobila", ali je fokus bio da se
14 odgovori na angažovanje policije u sadejstvu sa vojskom. Naravno, bilo je i
15 drugih krivičnih djela, ali to je... o tome je bilo izvještavanje kasnije, u
16 dosta izvještaja koji su i Vama dostupni.

17 P: Dobro. Hvala.

18 GĐA KORNER: [simultani prevod] Časni Sude, molim Vas da se ovo obeleži i
19 uvrsti u spis.

20 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Usvojeno i obeleženo.

21 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] To je dokazni predmet P994, časni Sude.

22 GĐA KORNER: [simultani prevod] Samo momenat, da vidim sada koji mi je
23 sledeći dokument.

24 P: Da. Molim Vas da sada pogledamo dokument 394 po spisku 65ter.

25

26

27

28

29

30

1 Ovo je odgovor policijske stanice Pale, opet na onaj isti izveštaj koji smo
2 ranije videli, odnosno zahtev za informacijama o paravojnim formacijama. Ovo je
3 upućeno Vašem centru. Veza: Vaš dokument.

4 "Informišemo vas u vezi Vašeg akta gornjeg pod

5 a) da nije bilo paravojnih formacija na području ove SJB niti ih ima
6 sada."

7 Govorimo o 7. avgustu, a 3. avgusta smo videli izveštaj gde se kaže da
8 su arkanovci stacionirani u hotelu "Panorama" na Palama. Možete li da shvatite
9 kako je onda Stanica javne bezbjednosti Pale mogla ovako nešto da stavi u svoj
10 odgovor, s obzirom na ovu prethodnu činjenicu?

11 O: Nije logično. Vjerovatno je to propust lokalnog načelnika. Ja stojim
12 iza onoga da je bilo... "prethodna saznanja da ih nije bilo na Palama". Pa Pale
13 su bile komunikacija, prometno, tu nema ko nije dolazio, svračalo /sic/. Dakle,
14 po tome ovaj... ja sam iznenađen stvarno da lokalni načelnik ovde to nije
15 pomenuo ili tog momenta ih više nije bilo. To je već avgust mesec, možda je
16 propustio da to ovaj... decidnije napiše.

17 P: Ali, ovo je četiri dana nakon Vaših izveštaja. A u ovom izveštaju se
18 opovrgava, negira se, da su ikada ikakve formacije paravojnog tipa bile na
19 Palama.

20 Kaže lepo: "Nije bilo niti ima sada nikakvih paravojnih formacija".

21 O: Tako stoji ovde u ovom dokumentu. To je OK. Slažem se sa Vama. Ali
22 moj komentar je da je ovde najverovatnije načelnik propustao /sic/ tu činjenicu
23 da ih je ranije bilo. Propustao da napiše. Na kraju, to se može utvrditi i nizom
24
25
26
27
28
29
30

1 drugih dokumenata ili možda drugim svedočenjima. Ja neću da spekuliram šta je
2 ovde. Da li je propustao da napiše... ne, vjerovatno da, ali ostajem tu sa malom
3 ogradom.

4 P: Pa nije to propust. To je jedna direktna laž. Da li ste Vi ovo
5 istakli, bilo Vašem rukovodiocu ili gospodinu Stanišiću, na bilo kojem od
6 sastanka kolegijuma?

7 O: Ma konkretno ovaj slučaj nisam pominjao, ali generalno se o tome
8 pričalo stalno, u kontinuitetu. To je problem bio. I ja sam iznenađen ovim, da
9 Vam pravo kažem, što se tiče ove konstatacije.

10 Pa ne znam... evo, 'aj da okrenemo stvar, možda u... promisli drugačije.
11 Zašto bi on imao motiv da kaže da ih nije bilo, ako smetaju takvi ljudi? Jedno s
12 drugim ne ide, pogotovo što znam da je ovaj načelnik bio dosta operativan čovek
13 i nije ovaj... ne bi dozvolio, vjerujem, da mu vršlja svako po staničnom
14 području kako hoće i da krade i pljačka. Zato sam stvarno iznenađen. To je moja
15 istina o tome. Ja ne znam drugog komentara.

16 P: Jer na Palama je bila i vlada; to je bilo sedište vlade, zar ne?
17 Gospodin Karadžić i sva njegova svita.

18 O: Da. Gore je bilo sjedište vlade i u "Panorami" jedno vrijeme, pa onda
19 kasnije neke improvizovane barake napravljene gdje su ministarstva sjedila - to
20 je sve tačno. Pa samim tim razlog više da se takvi negativni pojedinci uklone.
21 Zato sam iznenađen, ponavljam, *vis-à-vis* ove konstatacije da nije bilo
22 paravojnih formacija.

23 P: Dobro.

24 GĐA KORNER: [simultani prevod] Pogledajte sada pod d). Znači, treba da
25 pređemo na engleskom na 2. stranicu, ali samo na engleskom.

26

27

28

29

30

1 P: "Nismo imali zarobljenika koje je privodila vojska, ali smo imali
2 zarobljenike koje je privodila i čuvala policija. Trenutno nemamo zarobljenika i
3 već duže vremena ih nismo imali."

4 Pitanje se odnosi na ovo što zarobljenike privodi policija, a ne vojska.
5 Juče sam Vas pitala u vezi sa Domom kulture, a Vi ste rekli da ste znali, da ste
6 bili i čuli da se tamo drže zatvorenici odnosno ljudi. Da li Vas čudi sada ova
7 stavka d), tačka d)? Da li Vas je to začudilo?

8 O: Ja ponavljam da sam čuo, a bio nisam, vidio nisam te ljude. Dakle, u
9 periodu o kom se govori, kad su bili u Domu kulture. A ova druga konstatacija
10 gdje on kaže - samo momenat, da budemo precizni - "...nismo imali zarobljenike
11 koje je privodila vojska, ali smo imali zarobljenike koje je privodila i čuvala
12 milicija."

13 Teško mogu komentarisat šta je pod tim mislio, al' vid'te kako mogu
14 naslućivat da su ljudi iz okolnih sela bošnjačke, odnosno muslimanske, u to
15 vrijeme, nacionalnosti, se pojavljivali iz zone borbenih dejstava i jednostavno
16 su očekivali zaštitu od policije. I policija ih je jedno vrijeme čuvala. Ja to
17 tako razumijem, iako nisam neposredno gore bio kad se to dešavalo. I onda bi ih
18 transportovala do linija razgraničenja. Ja ovo... Vaš upit ovako razumijem.

19 P: Izvinjavam se. Po Vama "zarobljenici" ustvari znači izbeglice koje
20 traže zaštitu. Je l' Vi to tako shvatate? Jer to je to što kažete Sudu.

21 O: Ma pazite, zarobljenik u tom nekom vojnom smislu... Ja ne znam na šta
22 je lokalni načelnik mislio konkretno u ovom dopisu, "zarobljenik"; al' svi oni

23
24
25
26
27
28
29
30

1 koji su trenutno u pratnji policije ili ih čuva policija, na neki način su
2 lišeni slobode. Jer zamislite da su... da ih je neko pustio, recimo takve ljude
3 i naiđu na neku ovaj... nekontrolisanu paravojnu grupu ili slično pa da se desi
4 zločin - to je onda nešto što bi... prvo, palo na obraz i te policije i tako
5 dalje. U tom smislu, ja to razumijem. Termin "zarobljenici" - ne znam; možda je
6 bilo vojnih zarobljenika, al' meni nije poznato. To ne znam.

7 P: Da. Kad bi bilo, onda bi bilo, gospodine Borovčanin, ali u svakom
8 slučaju, neću više ovde da Vas pitam ništa dalje.

9 SUDIJA HALL: [simultani prevod] U svakom slučaju,...

10 GĐA KORNER: [simultani prevod] Može li da se uvrsti u spis?

11 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Mislím da bi mogao da postoji tehnički
12 razlog zašto to ne bi trebalo uvrstiti preko ovog svedoka, ali u svakom slučaju,
13 uvrštava se u spis.

14 GĐA SEKRE TAR: [simultani prevod] To je znači, 995.

15 GĐA KORNER: [simultani prevod]

16 P: Molim Vas, pogledajte sada dokument 1573, gospodine.

17 GĐA KORNER: [simultani prevod] Spustite... ne ustvari, dobro je. Ovo je
18 izveštaj komande korpusa sarajevsko-romanijskog. Sigurna sam da ste ga i ranije
19 videli. Ja hoću da Vas pitam nešto pod tačkom 4: "Moral". Poslednje tri rečenice
20 tog pasusa:

21 "/prevod engleskog transkripta: "Ozbiljan problem..."/ ...čine paravojne
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 formacije koje još uvek nisu razoružane, a koje se sve siledžiskije i bahato
2 ponašaju. Razoružavanje ovih formacija neće biti moguće bez ozbiljnih oružanih
3 sukoba sa istim, tim prije što ih podržavaju i formiraju neki organi lokalne
4 vlasti i milicije."

5 Da li ste Vi znali, na osnovu Vaših inspekcijskih nadzora ovog dela,
6 ovog područja, da li ste znali da policija podržava, odnosno uspostavlja
7 paravojne formacije?

8 O: Ovo što je ovde napisano, citiram dio rečenice: "...tim prije što ih
9 podržavaju i formiraju neki organi lokalne vlasti i milicije." Apsolutno ovo "i
10 milicije" ne stoji i to 100% smijem da tvrdim jer mi nikad nismo, ni na koji
11 način, njih pozivali ili ovlastili da djeluju i ne znam otkud ljudima iz
12 vojske da tako nešto napišu.

13 Što se tiče lokalnih vlasti, ja ću i tu ostati uskraćen. Bilo bi opet
14 špekulacija da ja tvrdim da su oni pokrovitelji njihovog boravka, iako se o tome
15 pričalo. Ali to su pogovaranja i ja zaista, ozbiljan sam čovek i neću da tako
16 nešto tvrdim. Ali definitivno, ovo da stoji da je milicija u tom učestvovala, mi
17 se "ojadu", tako da kažem, /nerazgovetno/ sa njima kasnije - jedno s drugim ne
18 ide, nipošto.

19 P: Da, ali prethodno smo videli izveštaj. Sad sam zaboravila o kom SJB-u
20 se radilo, ali rečeno je da se tamo jedan neformalno, odnosno jedna jedinica
21 specijalne policije koja nije zvanično, znači, kroz formalne kanale sprovedena i
22 odobrena, da je podvedena pod vojsku. Zar to nisu ustvari bili paravojne
23 formacije? Jer nisu bili niti policija, niti vojska ustvari.

24 O: Ne, to nije bila paravojska. To su bili državljani Bosne i
25 Hercegovine uglavnom... ne uglavnom nego 100%, a ove paravojske, većina njih je

26

27

28

29

30

1 imala državljanstvo druge države. U to vrijeme SR Jugoslavije.

2 P: Vi znači kažete da paravojska znači oni koji nisu građani Bosne i
3 Hercegovine?

4 O: Naravno. Ne kažem da se nije moglo formirati i na području Bosne i
5 Hercegovine paravojski, lokalnih, kriminalaca - udruže se, obuku uniformu i tako
6 dalje, nisu ni pod čijom komandom, to je OK - to je tada paravojska; ali ja
7 govorim o ovim grupama koje se pominju na više prostora. Pa 95% njih je dolazilo
8 sa prostora SR Jugoslavije, odnosno Srbije. E u tom kontekstu to treba
9 razdvojiti.

10 A što se tiče... pomenuli ste Vlasenicu ponovo i te posebne jedinice,
11 odnosno specijalne, to su bili ljudi, domaći ljudi, rezervni sastav i tako
12 dalje, ali o tome smo već razgovarali.

13 P: Dobro. Na kraju samog dokumenta gde piše "18. avgust"...

14 GĐA KORNER: [simultani prevod] Časni Sude, očigledno ne mogu da tražim
15 da se ovo uvrsti u spis, ali molim Vas da se obeleži radi identifikacije pa ćemo
16 onda tražiti...

17 [Pretnosno veće i sekretar se savetuju]

18 GĐA KORNER: [simultani prevod] ...a izgleda da je već uvršten. Ništa.
19 Izvinjavam se. Dozvolite da pogledamo ovaj sledeći; čini mi se da je i on već
20 uvršten u spis, časni Sude. Samo da proverim da li ima nečega na šta bih se
21 vratila.

22 Molim Vas da se vratimo na dokument koji je već dokazni predmet. To je
23 takođe jedan od ovih izveštaja, a broj mu je P632.

24 P: Ovo je još jedan nadzor od 10.08., odnosno to je inspekcija provedena
25
26
27
28
29
30

1 u CSB-u i u stanicama javne bezbjednosti u Ilidži i - možete to vidjeti u 3.
2 paragrafu - i Vogošći. I to je također nadzor u kojem ste i Vi bili uključeni.

3 To je potpisao gospodin Radović, načelnik za policijske poslove. Jeste
4 li ga poznavali?

5 O: Da.

6 P: Možemo li samo pogledati jedan aspekt ovoga? U Ilidži... Na dnu prve
7 stranice također se spominju paravojne formacije i...

8 GĐA KORNER: [simultani prevod] Molim Vas, sada 2. stranicu na engleskoj
9 i 2. stranicu na B/H/S verziji.

10 P: 2. pasus u obe verzije kaže da:

11 "Problem specijalne jedinice na Ilidži bit će riješen kroz Akt o
12 sistematizaciji koji je urađen u nacrtu i nalazi se u CSB-u na usaglašavanju."

13 Koji je to problem sa specijalnim jedinicama na Ilidži?

14 O: Pa to je sličan problem, kao što ste pominjali maloprije u Vlasenici.
15 A Ilidža je opet, na svoj način specifična jer je bila u okruženju, maltene sa
16 svih strana i... i tu su nužno formirane te specijalne jedinice dok su trajala
17 intenzivna borbena dejstva, pri stanici policije. E, pošto smo mi na kolegijima
18 odlučili da se uvede red što se tiče specijalnih jedinica, jer mi smo imali samo
19 oficijelno pod komandom Ministarstva samo odred specijalne jedinice - to su
20 ljudi koji su ranije radili te poslove u bivšem zajedničkom MUP-u - a onda smo
21 željeli da se stanje po tom pitanju dovede u red, da budu pod jednom komandom i
22 tako dalje. To je duga priča, ali Vi mene pitajte nešto što Vas interesuje
23 specifično. Ja ću pokušati odgovoriti.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Dobro. Imam jedno konkretno pitanje, a to je da li su ove specijalne
2 policijske jedinice bile izvan kontrole i počinjavale kaznena djela?

3 O: One su u svakom slučaju bile pod kontrolom lokalne stanice javne
4 bezbjednosti - ako je riječ o pripadnicima rezervnog sastava milicije koji su
5 bili organizaciono njima pridruženi. Samo da podsjetim, nekad u bivšim planovima
6 koje je sačinjavala opštenarodna odbrana, u nekom drugom ratu kakav smo
7 pretpostavljali, izvana, rezervne stanice policije su se formirale, bile
8 predviđene za formiranje na raznim lokalitetima, kao što je Rakovica - to je
9 područje Ilidže, Blažuj i slično tome. Znači, bilo je dosta pripadnika rezervnog
10 sastava, brojni pripadnici koji su se pridružili stanici policije na vojni
11 raspored, jer su oni imali svoj vojni raspored u stanici policije. I tako su
12 vjerovatno umiksani profesionalci ljudi, aktivni policajci i dio mlađih ljudi i
13 nazvali se specijalnom jedinicom policije. I oni su, kažem Vam, djelovali u
14 ranim počecima - maj mjesec - kada se na Ilidži svakodnevno vodile borbe i tako
15 dalje. Mi u to vrijeme - ja ću podsjetiti - nismo imali ni komunikaciju, ni
16 telefonsku čak, a kamoli da smo mogli otići, tako da mi nismo mogli na vrijeme
17 preduprijediti ili uvesti reda u tome jer to je otprilike slika stanja.

18 P: Govorimo o augustu 1992. Dakle, Vi ste o tome govorili u intervjuu.
19 Imali ste tada dobre veze - do augusta 1992., zar ne?

20 O: Ma svakako. Svjestan sam ja da govorimo o avgustu, ali ja sam rekao
21 kako su nastale, to da biste Vi bolje razumijeli kako su... kako je došlo do
22 njihovog formiranja. A proces je bio kasnije, u 20, 25 stanica policije stići
23 vidjeti, obići i dejstvovat operativno da se uvede red u toj oblasti. To je

24

25

26

27

28

29

30

1 dakle, bio kontinuitet i stalan proces.

2 P: Ja ću sada postaviti ono prvotno pitanje: da li ste bili svjesni da
3 su te takozvane specijalne jedinice bile uključene u zločine, odnosno kaznena
4 djela? Dakle, to je poenta mog pitanja.

5 O: Ja nikad čuo.

6 P: Ko je bio načelnik policije u Ilidži, tada u avgustu 1992.?

7 O: Ma nisam siguran. Znam da je u početku bio Tomislav Kovač, ali u
8 avgustu već - da li je možda Budiša Petko... - vjerujte mi, to sam
9 pozaboravljao. Ja znam da je Tomo Kovač kasnije otišao u MUP na druge funkcije.

10 P: Da. On je kasnije postao ministar unutrašnjih poslova. Je li tako?

11 O: To u kasnijoj fazi. Ali postupno je išao. Mislim da je bio pomoćnik,
12 i tako...

13 P: I još jedna stvar vezana za ovaj izvještaj.

14 GĐA KORNER: [simultani prevod] Možemo li sada otići na treću stranicu u
15 engleskoj verziji i mislim da se također radi i o 3. stranici i u B/H/S verziji.
16 Ne, nije treća, druga.

17 P: Ovaj izvještaj je od 10. augusta, a izvještaj policije sa Pala je bio
18 od 7. augusta i... pričali smo o tome. A u ovom izvještaju, tri dana kasnije
19 piše da: "Prilikom inspekcije na Palama, grupa arkanovaca je još uvijek prisutna
20 u hotelu 'Panorama'" - što se tu predstavlja kao problem; gdje se pretpostavlja
21 da će se uspjeti riješiti za nekoliko dana.

22 Dakle, gospodin Koroman, iz kojeg god razloga je ustvari lagao u svom
23
24
25
26
27
28
29
30

1 izvještaju od 7. augusta.

2 O: Pitate me to?

3 P: /prevod engleskog transkripta: "Da."/

4 O: Ja ne smem tvrdit da je lagao. Bilo bi nepošteno s moju stranu. Možda
5 je samo propustao da to napiše. Tad su uklonjeni. Ja se tu ograđujem. Ne želim
6 da spekulišem, zaista.

7 P: Dobro. Možemo li se vratiti na veze općenito? I sad bih molila da
8 pogledamo dokument 1859 prema pravilu 65ter.

9 Ovo je tromjesečno izvješće CSB-a Ministarstvu i pokriva razdoblje od
10 jula do septembra 1992. godine.

11 O: Tako je.

12 GĐA KORNER: [simultani prevod] I sada molim da nam pokažete u engleskoj
13 verziji stranicu 5. Odgovarajuća stranica na B/H/S verziji je isto tako 5.
14 stranica pri vrhu.

15 P: Ne želim sada čitati sve, ali možemo vidjeti u 2. pasusu u engleskoj
16 verziji - u B/H/S-u je to nešto niže - da ovdje ima jedan veliki dio posvećen
17 komunikaciji i vezama, kratkovalni telefoni, telefaksi, teleprinteri,
18 telegrafaska veza, teleprinterska i tako dalje.

19 Slažete li se da je ovo točan opis oblika sistema veze?

20 O: Pa mislim da da, jer bilo je mnogo problema i da ne kažem... u
21 početku, pa se to po malo uspostavljalo, ali o tome naravno, mogu radit... reći
22 više ljudi koji su neposredno radili na ovim poslovima. Ja znam da smo imali
23 velikih problema oko toga.

24 P: Dobro. Nije bilo problema prilikom slanja ovih izvješća na mjesečnoj,
25
26
27
28
29
30

1 tromjesečnoj i godišnjoj razini. Je li tako?

2 O: Pa bilo je problema. Nije baš uvijek išlo tako. Dođe do prekida, ja
3 znam, makar ono... kol'ko me memorija služi u komunikaciji sa ljudima koji su se
4 bavili time. Bilo je problema. Negdje radi faks, negdje ne radi, tako... Negdje
5 dođe do prekida veza, ali smo se snalazili; na neki način smo se snalazili.

6 P: Da. Iako niko ne osporava naravno da su bili povremeni prekidi, ipak
7 nikad nije bilo veliko razdoblje kada niste mogli nikako komunicirati sa bilo
8 kojom stanicom javne bezbjednosti u Vašem području nadležnosti. Je li tako?

9 O: Pa sami ste rekli: mi smo imali dobru namjeru da kontaktiramo i da
10 redovno izvještavamo. Čak je bilo jedno vrijeme predviđeno da ako otkaže ovo, da
11 ide kurirska veza. Pa zato kažem, nema tu ništa ovaj... sporno. Mi smo imali
12 namjeru da funkcionišemo i funkcionisali smo, i izvještavali smo, tako da ja ne
13 vidim tu nekog problema. Ne znam...

14 P: Hvala Vam. To je sve što sam Vas htjela pitati oko veza. Ja bih sada
15 željela proći još kroz nekoliko dokumenata, a onda ćemo biti gotovi s ovim mojim
16 dijelom.

17 GĐA KORNER: [simultani prevod] Evo, ja se ispričavam. Samo da pogledam
18 što ću sve izbaciti. Pokušavam smanjiti broj dokumenata što je više moguće.

19 P: Možete li, molim Vas, pogledati, isto što je brže moguće, na... ah,
20 to je već dokaz. Dobro.

21 Da, da. Možete li pogledati dokument 2882?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 /nedostaje simultani prevod/

2 GĐA KORNER: [simultani prevod]

3 P: Dakle, čujete li me sada, gospodine Borovčanin? Ide li sada prijevod?

4 O: Ja sam čuo cijelo vrijeme.

5 P: Dakle, ovdje se traže sljedeći podaci kao što su: naziv mjesta gdje
6 se nalazi logor i zatvor ili sabirni centar, ko je naredio da se formira
7 ustanova, ko je naredio dovođenje lica i tako dalje.

8 Vi ste znali da postoji ovaj dokument od 24.08.1992. koji je potpisao
9 gospodin Cvijetić?

10 O: Da. Zapravo, u ovom dokumentu na neki način samo je parafrazirana
11 depeša koja je došla od MUP-a na koju se i poziva gospodin Cvijetić, od
12 24.08.1992. u kojoj gospodin ministar traži od nas, bez obzira na nadležnost -
13 jer je zahtjev došao od Ministarstva zdravlja, socijalne zaštite Republike
14 Srpske da se prikupe ovi podaci smatrajući to važnim.

15 P: I Vi ste tada bili svjesni reakcije međunarodne zajednice vezano za
16 ove prihvatne centre, pogotovu u Prijedoru?

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Pa znate, kada su na TV-u objavljeni oni snimci, naravno da je to
2 svaki bio u prilici da vidi, a institucije koje su bile zadužene za tu vrstu
3 logora trebale su da preduzimaju sve mjere ovaj... da se ti ljudi zaštite, ne
4 maltretiraju i tako dalje. To je dakle, bilo u nadležnosti Vojske Republike
5 Srpske, svi ti logori, a mi smo samo prikupljali podatke o tome, smatrajući da
6 imamo... stanice policije pokrivaju cijeli teren pa mogu izvršiti uvid na
7 kompletan prostor koji je u to vrijeme kontrolisala Vojska Republike Srpske pa
8 da bi ti podaci se objedinili i dostavili. E to je naša uloga bila, bar ja to
9 tako razumijem, i kroz ovaj... depešu, i ministrovu, a i ovu depešu koja je
10 uslijedila na nivou našeg Centra.

11 P: Kada ste vidjeli te snimke na televiziji, koja je bila Vaša reakcija
12 u tom trenutku?

13 O: Mučna. Vrlo ružno za vidjeti. I nijedan normalan čovjek to ne bi
14 odobravao.

15 P: Jeste li poznavali Simu Drljaču?

16 O: Možda prije rata, površno, jer sad pokušavam da se sjetim... Ja sam
17 išao u inspekcije stanica policije u bivšoj republici četiri-pet godina, pa
18 makar sam izvršio hiljadu instruktivnih nadzora, jer po dva puta bi se jedna
19 stanica obilazila godišnje. Ako to pomnožite sa sto i nešta stanica i tako
20 dalje, dakle, to je ogroman broj boravaka. I sjećam se da sam bio u prilici
21 nekad se s njim sresti prije rata, čini mi se opet u Prijedoru, ali ne znam kada
22 je to bilo. A u ratu nisam imao priliku da se s njim srećem.

23 P: Dobro. Hvala Vam.

24 GĐA KORNER: [simultani prevod] Molim da se ovaj dokument uvrsti u spis i
25 označi.

26 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Uvršteno i označeno.

27 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] To će biti dokaz P996, časni Sude.

28
29
30

1 GĐA KORNER: [simultani prevod] Dobro. Sada bih Vas zamolila da pogledate
2 dokument 319.

3 Čini se da je ovo izvještaj o posjeti Vlasenici koja se dogodila ponovno
4 i to je potpisao gospodin Saša Blagojević što se vidi na 2. stranici, odnosno na
5 3. stranici u engleskoj verziji te i na 2. stranici u B/H/S verziji.

6 P: Jeste li poznavali ovog gospodina?

7 O: Kratko i površno. On je bio inspektor u krim-službi i mislim da se
8 negdje 1992., ne znam u kom periodu, jednostavno izgubio, otišao u Srbiju i
9 nikad ga od tada nisam ni vidio ni čuo.

10 P: Je li ovo svojevrsan izvještaj koji proizlazi iz inspeksijskog
11 nadzora?

12 GĐA KORNER: [simultani prevod] Možda je najbolje da se vratimo na 1.
13 stranicu obje verzije.

14 P: Je li ovo bio rezultat svojevrsne inspekcije?

15 O: Bio je izvještaj inspekcije, ali isto tako malo šturo sačinjen. Ali
16 zaključujem da je ovaj Blagojević vršio uvid u krim-službu. To zaključujem prema
17 imenima koja gore pominje: načelnik krim-odjeljenja Šargić, i tako dalje - dakle,
18 u tom dijelu je on pokušao da izvrši uvid. Al' ako me pitate, ovo je tako
19 malo... šturo.

20 P: Htjela sam Vas pitati o još jednom aspektu vezano za ovaj izvještaj.

21 GĐA KORNER: [simultani prevod] To je stranica 2. u engleskoj verziji i u
22 hrvatskoj verziji 1. stranica. Pardon, 2. stranica u obje verzije.

23 Na dnu stranice u engleskoj verziji također piše da se žele produbiti
24
25
26
27
28
29
30

1 postojeće operativne informacije o Srbima koji prodaju oružje Muslimanima u
2 oblasti Vlasenica.

3 Je li to bio tada jedan uobičajeni problem da su Srbi prodavali oružje
4 muslimanskom stanovništvu u oblasti Vlasenica?

5 O: Meni nije poznato, da budem decidan, jer ja, ovo sad kad čitam - to
6 mi je pomalo u to vrijeme bilo nezamislivo da se dešava, al' eto vjerovatno je
7 bilo toga. Al' ne smijem ja to da tvrdim. Ljudi u interesu prodaju obraz, kad je
8 u pitanju novac pa... sve je moguće.

9 P: Takođe bih htjela da se ovo uvrsti u spis i označi.

10 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Može. Označeno i uvršteno.

11 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] To je dokaz P997, časni Sude.

12 GĐA KORNER: [simultani prevod] Sada bih htjela da pogledamo dokument
13 373.

14 P: Ranije smo vidjeli dokument koji je proslijeđen od strane CSB-a
15 stanicama javne bezbjednosti o broju prihvatnih centara, zatvora, logora i tako
16 dalje, koji postoje na području konkretne općine. Ovaj pak dokument koji je
17 poslao Mićo Stanišić - mada je to vjerovatno potpisao neko u njegovo ime - ili
18 ne?

19 O: Neko drugi je ovo potpisao.

20 P: Dokument je naslovljen CSB-u i piše:

21 "Od Predsjedništva Srpske Republike smo obaviješteni da u nedjelju stiže
22 delegacija KESS-a koja bi posjetila zatvore u Palama, Bijeljini, Trebinju,

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Bileći i Foči.

2 Delegacija stiže u Lukavicu..." - što je vaše sjedište, gdje ste se vi
3 nalazili - je li tako?

4 O: Da, mi smo bili u Lukavici.

5 P: I onda kasnije piše o osiguranju, pratnji, obezbeđenju i tako...

6 Da li ste znali da ta delegacija stiže?

7 O: Ja se to ne mogu sjetiti. Pa znate kako: ja sam veoma često bio
8 odsutan iz Centra - baš zbog velikog broja stanica policije koje je trebalo
9 obilaziti. Moguće kada je ovo došlo da sam bio negde na terenu, a opet, neću da
10 budem isključiv. Samo znam, poznajući sebe i način mog rada, ja znam da bi
11 obezbijedio putnu komunikaciju, dao pratnju kako se ovdje traži, jer je tu bilo
12 par kritičnih dijelova na relaciji snajperskog... i tako dalje, pa po potrebi
13 išli bi rezervnom varijantom preko nekih šumskih puteva, radi bezbjednosti ovih
14 ljudi koji su dolazili. Ali uistinu, da sad tvrdim da znam da sam tu bio, ne
15 mogu se sjetiti. To je odgovor na Vaš upit.

16 P: Ali vjerovatno se sjećate da li ste tu pružali pratnju i obezbeđenje.
17 Da li Vas je gospodin Cvijetić obavijestio o tom posjetu, bez obzira da li ste
18 Vi tamo bili taj dan ili ne?

19 O: Pa u mom odsustvu, inspektori su... inspektori u odeljenju policije
20 su bili obučeni da sačine mini-plan pratnje jer je to bilo stvarno rizično
21 područje - ako bi se išlo preko Trebevića pogotovo - to je jedna od
22 komunikacija, a druga komunikacija je išla opet preko Trebevića samo nekim
23 makadamskim putevima, pa ja sad ne mogu se sjetiti kuda su se oni kretali. Al'
24 siguran sam da je neko od inspektora sačinio plan obezbeđenja u cilju zaštite
25 ovih ljudi.

26

27

28

29

30

1 P: Dobro. Samo pitam ne da li ste Vi, odnosno neki od Vaših inspektora
2 sačinili plan, nego Vas pitam da li Vas je gospodin Cvijetić obavestio da je
3 došao ovaj dopis od gospodina Stanišića?

4 O: Pa vjerujem da jeste. Obično ako sam na terenu bio, mi uz kafu na
5 kolegijumu popričamo šta je bilo u međuvremenu. To je neko bilo dnevno
6 informisanje u kontinuitetu, al' samo... ja sam to pomalo pozaboravio. Da l' me
7 baš neposredno oko ovog obavijestio - vjerojatno jeste, al' vjerujte izblijede
8 sjećanja.

9 GĐA KORNER: [simultani prevod] Ovo je, časni Sude, već obeleženo radi
10 identifikacije. Mogu li sada da zamolim da se u potpunosti uvrsti u spis? A broj
11 je P164.

12 [Sudije većaju]

13 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Na koji način svedočenje ovog svedoka u
14 ovom konkretnom slučaju unapređuje kvalitet, odnosno prirodu ovog dokumenta?

15 GĐA KORNER: [simultani prevod] Zato što, časni Sude, on kaže da iako se
16 ne seća da li mu je lično rečeno ili nije, trebalo je da svejedno nekoga od
17 svojih podređenih radnika organizuje, odnosno da mu naloži da organizuje
18 bezbednost tako da, časni Sude, nema nikakvog spora da se ova poseta zaista i
19 odigrala.

20 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Pa sećate se da sam izrazio sličnu
21 rezervu u vezi sa jednim prethodnim dokumentom, ali vidim koja je logika u Vašoj
22 molbi i, ukoliko nema drugog svedoka koji može to da uradi, odnosno to potvrdi,
23 onda se ovaj dokument uvrštava u spis.

24 GĐA KORNER: [simultani prevod] Zahvaljujem. I pre nego što idemo
25 dalje...

26

27

28

29

30

1 [Pretnosno veće i sekretar se savetuju]

2 GĐA KORNER: [simultani prevod]

3 P: Koliko ste često Vi i gospodin Cvijetić popili kafu i razgovarali o
4 stvarima koji se dešavaju na Vašem području? Da li je to bilo nešto redovno?

5 O: Pa maloprije sam rekao. Bilo je dana kada bi možda i po mjesec bio
6 odsutan. Ako se krene, znate, na teren, u obilazak više stanica pa se noći
7 negdje, pa opet dva dana, pa sve tako, pa kada bi se vratio onda bi me čekala
8 gomila pošte, depeša koje bi trebalo ja da signiram po liniji rada. Dakle, mi bi
9 se viđali kada je on u Centru i kada sam ja u Centru. Redovno bi pili kafu. A
10 dešavalo se da sam ja tu, ali da nema njega - tako da je to jedna promenada bila
11 vrlo burna. Bili su načelnici ostalih organizacionih jedinica povremeno, viđali
12 smo se i tako. Mislim, to je najnormalnija komunikacija koja se odvijala.

13 P: Molim Vas da pogledate 1931. Čini mi se da je to nešto što je već
14 također obrađivano.

15 Ovo je izvještaj od 8. septembra 1992. godine upućen CSB-u iz Bratunca.
16 U skladu je očigledno sa nalogom Vašim lično i gospodina Cvijetića. Da li se
17 sećate zašto ste tražili ovaj konkretan izveštaj?

18 O: Pa to je bilo jednostavno u djelokrugu rada inspektora u odeljenju da
19 povremeno obilaze stanice. Konkretno, kada je riječ o ovom obilasku možda se
20 ukazala neka potreba dodatna, ne mogu se sjetiti, ali to je jednostavno jedna
21 redovna djelatnost obilaska stanica policije, gdje je kolega Nogo /u engleskom
22 transkriptu: "Logo"/ otišao, išao zapravo u inspekciju stanice policije
23 Bratunac.

24 P: Još nekoliko aspekata ovog izveštaja. Drugi pasus na prvoj stranici;
25 tu se kaže:

26 "Što se tiče borbenih dejstava, može se konstatovati da su postignuti
27
28
29
30

1 veliki uspesi s obzirom da je na području opštine Bratunac bilo većinsko
2 muslimansko stanovništvo."

3 To je tačno, zar ne? Znači, ovo nije bila opština sa srpskim većinskim
4 stanovništvom, drugim rečima.

5 O: Pa znate, da biste shvatili i imali predstavu o tome - svaka stanica
6 policije imala je stanična dosijeja koje su vodili vođe patrolnih sektora - to se
7 tako u organizacijskom smislu zvalo. Ako je urbani dio, onda je to vođa
8 pozorničkog rejona. U tim dosijeima sva sela su bila obuhvaćena za... i tačno se
9 znalo kol'ko je procentualno na nekom području u to vrijeme Muslimana, kol'ko
10 Srba, kol'ko Hrvata i kol'ko ostalih. Tu nema nikakve dileme i ja sad iz ovog
11 izvještaja mogu da vjerujem da je bilo većinsko muslimansko stanovništvo u
12 Bratuncu. Pa tol'ko me i sjećanje služi, al' u kom procentu - ne bi znao reći.

13 P: Dobro.

14 GĐA KORNER: [simultani prevod] Molim Vas sada da pogledamo pasuse 8 i 10
15 ovog dokumenta, a to je na stranici broj 4 u engleskoj verziji, a 3. stranici na
16 B/H/S-u.

17 P: Vaš inspektor je zaključio da stanica milicije uredno dostavlja sve
18 informacije i odgovara na akte prema CSB-u. To je paragraf 8, a u 10. kaže:

19 "Dokumentovanje ratnih zločina prema srpskom narodu od strane
20 muslimanskih ekstremista dokumentovano je u 46 slučajeva."

21 Opet, u odnosu na Bratunac nijedan slučaj Vam nije prijavljen. Nijedan
22 slučaj da policija istražuje navode o ratnim zločinima počinjenim protiv

23

24

25

26

27

28

29

30

1 pripadnika drugih naroda koji nisu pripadnici srpskog naroda.

2 O: Pa, mogu samo da potvrdim da je to tako jer ne raspolazem drugim
3 podacima. Ovdje se spominju uistinu 46 slučajeva. Maloprije samo rekao, na
4 području Bratunca je toga bilo puno i ovaj izvještaj, dakle, datira za određeni
5 period. A da li je u tom periodu bilo zločina nad nesrpskim stanovništvom, meni
6 nije poznato, ali znajući ljude mislim da bi to bilo procesuirano i... ne mogu o
7 tome više reći.

8 GĐA KORNER: [simultani prevod] Samo da vidim da li je ovo već dokazni
9 predmet. Jeste, uvršten je u spis.

10 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] To je dokazni predmet P998, časni Sude.

11 GĐA KORNER: [simultani prevod] Časni Sude, svesna sam da se primiče kraj
12 vremena koje ste mi dodelili. Samo da vidim da li mogu da udenem u to vreme još
13 jedan dokument, mada mislim da ne mogu.

14 Molim Vas da vidimo sada dokument 10276 na ekranu. Odmah ću reći, časni
15 Sude, da to nije jedan od dokumenata koje smo prijavili u skladu sa pravilom
16 65ter, prema tome, ukoliko bude moguće, ja bih želela da se on obeleži za
17 identifikaciju, ukoliko ste Vi s tim saglasni.

18 P: 9. avgust je datum na dokumentu. I ovo je opet dopis CSB-a stanicama
19 javne bezbednosti koji se odnosi, odnosno poziva na memorandum koji je dobiven
20 od Ministarstva unutrašnjih poslova, odnosno kaže da treba da se pripremi
21 izveštaj o tome kako srpske vlasti postupaju sa ratnim zarobljenicima.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 GĐA KORNER: [simultani prevod] Ako pređemo na stranu broj 2:

2 P: "Naređuje se svim rukovodnim radnicima u CSB-u da se kategorije
3 civilnog stanovništva što podrazumeva sva ona lica, bez obzira na dob i starost,
4 koji nisu bili pripadnici neprijateljskih formacija, da se odmah puste, odnosno
5 da im se omogući slobodno kretanje."

6 Kao prvo, da li ste znali za ovu naredbu, da je došla iz Ministarstva i
7 da ju je zatim dalje prosleđivao gospodin Cvijetić?

8 O: Da ste me to pitali bez uvida u ovaj dokument, ja ne znam da li bih
9 se mogao sjetiti, ali vidim da se ovdje promptno djelovalo kada je došla depeša
10 iz MUP-a, da je načelnik Centra odmah preduzeo mjere da se odgovori na ovaj...
11 na ovo traženje.

12 P: Kaže se da se "...odmah puste kategorije civilnog stanovništva -
13 znači, bez obzira na dob i starost, koji nisu bili pripadnici neprijateljskih
14 formacija, da im se omogući slobodno kretanje."

15 Vi ste rekli u više navrata da su oni ljudi koji su opisani kao
16 zatvorenici, odnosno oni koji se drže u Domu kulture na Palama, da su to ustvari
17 ljudi koji su došli iz okolice i koji su tamo držani zbog njihove sopstvene
18 bezbednosti. Da li se ovaj pasus odnosi na upravo takve kategorije lica?

19 O: Mislim da da. Jer to su raseljena lica koja su se skupljala sa
20 područja opštine Pale, jer i to je jedna multietnička sredina prije rata bila.
21 Dakle, bilo je dosta Bošnjaka, mus... ovaj... Srba i tako dalje, nešto malo
22 Hrvata i mislim upravo da je riječ o takvim licima koja se ovdje pominju; koja

23
24
25
26
27
28
29
30

1 je trebalo bezbjednosno propratiti prema njihovoj želji do linije razgraničenja,
2 a većina ih je željela ići u Sarajevo.

3 P: Ne kaže da će biti sprovedeni do linije razgraničenja, nego kaže da
4 će biti im omogućeno slobodno kretanje, ukoliko je ovaj prevod dokumenta tačan.
5 Zar nije to ono što stoji u dokumentu?

6 O: Ovde tako piše, ali podrazumijeva se da se proprate. Definitivno je
7 to tako i rađeno. Ne bi niko pustio ljude tako. Sad zamislite, tu se moralo
8 obezbijediti vjerovatno i autobuse i tako dalje, a...

9 GĐA KORNER: [simultani prevod] Časni Sude, molim Vas da se to označi za
10 identifikaciju, a zatim ćemo formalno i da podnesemo molbu da se doda na naš
11 spisak po 65ter.

12 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Ima li nekih primedbi da se ovo označi
13 za identifikaciju?

14 G. KRGOVIĆ: [simultani prevod] Ne.

15 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] To će biti dokazni predmet P999,
16 označen za identifikaciju.

17 GĐA KORNER: [simultani prevod] Zahvaljujem.

18 P: Poslednje pitanje, gospodine Borovčanin. 1993. čini mi se da ste
19 preporučeni da dobijete odlikovanje.

20 GĐA KORNER: [simultani prevod] To je već dokazni predmet, ali možda bi
21 trebali da ga pogledamo. Znači, to je broj P732, moliću lepo.

22 P: Vidimo - nema datum, ali odnosi se na *Službeni list* broj 4/93 i s
23 obzirom da je i Mića Stanišić opisan tu kao bivši ministar Republike Srpske -
24 znači, to nam takođe ukazuje na datum. U Vašem konkretnom slučaju, ići ćemo na
25
26
27
28
29
30

1 stranu... na engleskom to je stranica 4, a na B/H/S-u 3.

2 P: Ovde se radi o ordenu Miloša Obilića?

3 GĐA KORNER: [simultani prevod] Na B/H/S-u treba da pređemo na sledeću
4 stranu, a na engleskom isto tako. Ustvari, na engleskom još jednu stranicu dalje
5 treba da odemo. Radi se o broju 87. Hvala.

6 P: Gospodine Borovčanin, da li ste to Vi pod brojem 87?

7 O: Da.

8 P: A da li ste i odlikovani ovim ordenom?

9 O: Možda ćete se nasmejati, al' dopola. Evo kako: ja sam bio u
10 prijedlogu, naravno, i možda sam jedan od rijetkih koji je prokomentarisao da
11 smo malo poranili sa tim odlikovanjima. Da su to, istorijski gledano naravno,
12 visoka vojna odličja iz nesretnih ratova koje su Srbi imali, i Prvi svjetski i
13 Drugi i tako dalje, i smatrao sam da se devalviraju ta značajna znamenja, i
14 prvobitno sam odbio da primim taj orden za koji sam predložen. Pa onda kasnije
15 ponovo su me pozvali i ja sam došao, ajde, da ne budem ono, kako da kažem,
16 apolitičan, i dobio sam samo papir, ali ordena nije bilo, negdje se izgubio,
17 tako da ga nisam nikad dobio.

18 P: Žao mi je što to čujem, gospodine Borovčanin. Najlepše zahvaljujem.
19 To je sve što sam imala za Vas.

20 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Zahvaljujem.

21 SUDIJA DELVOIE: [simultani prevod] Gospođu Korner, što se tiče
22 prethodnog dokumenta koji nije bio na Vašem spisku 65ter, to je broj sa pet
23 cifara. Znači, nije na Vašem spisku u skladu sa pravilom 65ter.

24 GĐA KORNER: [simultani prevod] Tako je.

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA DELVOIE: [simultani prevod] A pored toga, ranije ste ih
2 označavali crvenim brojkama i mislim da je to od velike pomoći pa bih Vas molio
3 da to u principu radite.

4 GĐA KORNER: [simultani prevod] Gospodin Smith je morao da ode vrlo naglo
5 i onda sam ja rekla mojoj pomoćnici da, s obzirom na obilje tih oznaka, da ću ja
6 biti u potpunosti zadužena za to tako da će se i o tome... to će se razrešiti,
7 mislim da će sve to biti u redu.

8 SUDIJA DELVOIE: [simultani prevod] Zahvaljujem.

9 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Sada ćemo napraviti pauzu s obzirom na
10 to gde smo u fazi postupka i inače - pet minuta nedostaje do pauze pa ćemo se
11 sastati nakon 20 minuta.

12 [Svedok se povlači]

13 ... Početak pauze u 12.15h.

14 ... Sednica nastavljena u 12.37h.

15 [Svedok je pristupio svedočenju]

16 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molim, ustanite.

17 Izvolite sestiti.

18 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Gospodine Cvijetiću, možete početi sa
19 unakrsnim ispitivanjem. Izvolite.

20 G. CVIJETIĆ: Hvala, časni Sude.

21 Unakrsno ispituje g. Cvijetić:

22 P: Dobar dan, gospodine Borovčanin. Ja sam Slobodan Cvijetić, advokat i
23 u timu sam Odbrane gospodina Miće Stanišića, u svojstvu ko-branioca.

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Dobar dan.

2 P: Prije nego što pređem na ono što jeste predmet Vašeg dolaska danas
3 pred ovo Sudsko vijeće, ja imam nažalost jednu obavezu da najpre raspravim neke
4 procesne stvari, a i zbog nekih sumnji koje su istaknute juče na račun našeg
5 kontakta i razgovora koga smo obavili u toku nedelje. Pa prije nego što pređem
6 na taj naš sastanak u nedelju, ja ću Vam postaviti jedno direktno pitanje.

7 Prije nedelje, sad ovde u Hagu, da li smo se ja i Vi ikada u životu
8 sreli i da li sam ikada sa Vama na bilo koji način komunicirao vezano za ovo
9 Vaše svjedočenje u Hagu?

10 O: Ne.

11 P: Hvala. Ja Vas nikad nisam ni telefonom nisam zvao, je li tako?

12 O: Tako je.

13 P: Recite mi onda, kada Vas je neko iz tima Odbrane - a ja ću Vam reći
14 ovo je četvrta kombinacija tima Odbrane; gospodin Stanišić nije imao sreće da od
15 početka odma' ima jedan tim, znači, mi smo tek četvrta kombinacija - dakle, kada
16 Vas je neko iz Odbrane zvao i pitao da li hoćete da svjedočite, Vi ste, ako se
17 ne varam rekli: "Razmisliću, još uvijek nisam čvrsto odlučio." Je l' tako?

18 O: Tako je.

19 P: E! Moje pitanje glasi: da li ste u tom trenutku uopšte znali da ćete
20 biti svedok pred ovim Sudom?

21 O: Tada ne.

22 P: Hvala. I još jedno pitanje vezano za to. Ja sam pogledao transkript
23 sa Vašeg razgovora sa istražiteljima, odnosno transkript tonskog razgovora i na
24 kraju ste na pitanje istražitelja da li ste i da li hoćete da svedočite pred
25
26
27
28
29
30

1 ovim Sudom, Vi ste bili kategorični i rekli ste: "Ako ne budem morao, neću da
2 svjedočim." Je li to tačno?

3 O: I to je tačno.

4 P: Pa mene sada, logično, interesuje kako ste i zašto promijenili svoju
5 odluku - ipak ste došli da svjedočite!

6 O: Ja u to vrijeme nisam poznavao pravila Suda i sad ih ne poznajem
7 dovoljno dobro, al' u razgovoru sa istražiteljem, telefonskom razgovoru sa
8 jednim od istražitelja - ne mogu se sjetiti imena - prije možda par mjeseci su
9 me pitali želim li biti svjedok Tužilaštva. Ja sam rekao: "Bio bih sretan da ne
10 budem uopšte tamo, ni svjedok Tužilaštva, ni Odbrane.", a onda mi je on rekao:
11 "Dobro" kaže, "ali mi imamo pravna sredstva da Vi dođete; da mi damo sudski
12 nalog." I kada mi je to saopštio, ja sam onda rekao: "Dobro, OK, ja ću da dođem,
13 da se pojavim".

14 I još su me pitali želim li biti zaštićeni svjedok te pri tom prilikom
15 ja sam rekao da ne želim i da hoću da vidim ljude ispred sebe. I Sudsko vijeće,
16 i Odbranu, i Tužilaštvo, jer nastojaću da govorim ono što znam na istinit način.

17 P: Dobro. Hvala. I kratko ću samo na naš susret u nedelju. Mi smo, ja i
18 kolega Krgović razgovarali s Vama - tačno znam - od 9 do 11 časova. Potvrdite mi
19 samo da smo taj razgovor obavili u prisustvu Službe, odnosno predstavnika Službe
20 za zaštitu svjedoka i žrtava. Jedna gospođa je bila, ja ne znam kako se zove. I
21 ona je rekla da će sjediti i čekati jer mora posle da Vas vozi na razgovor sa
22 Tužilaštvom. Je li to tačno?

23 O: Tako je. Dok smo mi razgovarali, ona je bila po strani. Sad se ne
24 mogu sjetiti ni ja ko ono biješe, personalno, jer mijenjaju se svaki dan pa
25 ovaj... treba popamtiti...

26 P: Dobro. Predstavila se ona nama. Zaboravili smo ime i nije ni bitno.

27

28

29

30

1 Nadalje, dogovorili smo se da vidimo nakon što Tužilaštvo taj dan završi
2 sa Vama razgovor i ja Vam nisam odredio vrijeme. Znači, rekao sam: "Kad završite
3 razgovor...", pošto nisam završio prijepodne, a imao sam mnogo dokumenata,
4 zamolio sam Vas, ako budete raspoloženi, da nastavimo razgovor, ali tek kad
5 završite razgovor sa Tužilaštvom. Je li tako?

6 O: Tako je. Doduše, Vi ste rekli možda u 17.00h da se vidimo, eventualno
7 ste pretpostavili da će se ranije završiti, ali mi smo malo... malo je potrajalo
8 duže ovdje pa smo se vidjeli kasnije. I još samo da napomenem da ja nisam znao,
9 meni je bilo iznenađenje; možda sam laik, a ne poznajem stvari. Meni je bilo
10 iznenađenje da se mi možemo vidati i Odbrana i Tužilaštvo. Shvatio sam da je to
11 nešto što je vrlo transparentno i u tom kontekstu smo mi ovaj... razgovarali.

12 P: Dobro. I taj naš drugi susret je obavljen pod supervizijom -
13 pokušajte se Vi sjetit, bila je druga gospođa iz ove službe i ona je
14 prisustvovala početku našeg razgovora i sve to u istom hotelu gde ste Vi odseli,
15 u lobiju hotela. Je l' to tačno?

16 [redigovano]

17 [redigovano]

18 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Gospodine Cvijetić, ne vidim zašto se
19 toliko zadržavamo na ovome. Ono na šta je imala primedbu gospođa Korner, ne bih
20 čak rekao da se žalila, u odnosu na ovog svedoka, jednostavno je bilo pitanje
21 količine, odnosno ograničene količine vremena koje je dato svedoku između
22 vremena njegovog dolaska u Hag i početka njegovog davanja iskaza, odnosno
23 vremena koje je utrošeno, da se tako izrazim, na ove pretpretresne razgovore -
24 pošto mi sad izmiče bolji termin. Znači, to nije ta žalba. Suština žalbe je

25

26

27

28

29

30

1 da ima informaciju iz ove Službe da je svjedok, nakon razgovora sa mnom, bio pod
2 stresom i umoran. E sad, ja svjedoka moram pitat:

3 P: Da li je, gospodine Borovčanin, moj razgovor sa Vama kod Vas izazvao
4 stres i da li sam ja napravio taj umor? I da l' Vam je bilo neprijatno da
5 razgovarate sa mnom?

6 O: Pa dobro. Dan je dugo trajao, zaista. Ali mi smo -

7 GĐA KORNER: [simultani prevod] Časni Sude, jučer se radilo o
8 kombiniranom djelovanju dva intervjuja koja je sa gospodinom Borovčaninom proveo
9 gospodin Cvijetić i Tužiteljstvo i mislim zaista da nije dobro reći da se
10 gospodin Cvijetić nekako neprikladno ponio. To ja nisam željela reći.

11 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Ja bih htio dodati da smo jučer ipak
12 pustili svjedoka nešto ranije i zaista nije prikladno reći da je tu bilo
13 nekakvih problema, tako da zaista mislim, gospodine Cvijetić, da bi trebalo
14 započeti sada sa unakrsnim ispitivanjem.

15 G. CVIJETIĆ: OK, časni Sude. Ovo sam ja samo uradio zbog budućeg načina
16 rada sa svjedocima. Bićemo mnogo oprezniji i više ćemo saradnje ostvariti sa
17 Tužilaštvom, a posebno sa ovom Službom. Dobro.

18 P: Gospodine Borovčanin, juče je gospođa Korner u direktnom ispitivanju
19 napravila jednu malu digresiju pa je pokušala, kako da kažem, rasvijetliti jednu
20 činjenicu oko mog eventualnog srodstva sa gospodinom Zoranom Cvijetićem koji je
21 bio načelnik stanice i koji je poginuo. Ja ću samo da odgovorim, ostalo je u
22 zapisniku... da ja odgovorim: to jeste moj rođeni brat, ali je po zanimanju
23 inžinjer mašinstva i na moju sreću još uvijek je živ i zdrav, a sticajem
24
25
26
27
28
29
30

1 okolnosti zove se kao i ovaj pokojni Zoran Cvijetić - i nismo u rodu i
2 geografski smo daleko. Samo da odgovorim. Dakle, imam ja brata koji se zove
3 Zoran Cvijetić sticajem okolnosti, ali je živ i zdrav i mašinski je inženjer i
4 nema veze sa ovim. Eto, u tom je objašnjenje.

5 Dobro. Gospodine Borovčanin, ja ću krenuti onako kako ste Vi krenuli sa
6 gospođom Korner. Malo bih Vas molio da završimo priču oko Vašeg izlaska iz
7 Sarajeva.

8 Vi ste u jednom trenutku rekli da su Vas susjedi kao policajca i
9 ovlaštenog lica pitali šta se to dešava i Vi ste u jednom trenutku rekli da
10 izgleda niste vidjeli od drveta šumu. Pa bih molio ipak da Sudskom vijeću
11 objasnite šta to Vi niste vidjeli.

12 O: Pa ja nisam imao informacije šta se sprema. Nekako sam bio po strani
13 svega toga, tako da sam na upit tih mojih komšija koji su mene gledali
14 sumnjičavo misleći da nešto tajim, zaista nisam znao šta se sprema. Bio sam
15 zatečen tim događajima koji su brzo dolazili i jednostavno sam odlučio i vidio
16 da mi je vrijeme da napustim Sarajevo kroz ovo par primjera koje sam naveo. A
17 najposljednje... neposredno pred izlazak bio je slučaj da mi se pucalo kroz
18 prozore, odnosno štok od prozora. Tada je i moja supruga shvatila da ne treba
19 više da ide na posao na Ilidžu, postaje preopasno i taj incident je bila poruka
20 i njoj da napokon pristane da iziđemo iz zgrade jer smo imali kuću na selu kod
21 pokojnih roditelja, da sklonimo djecu od ovaj... stresova i tako dalje. Znači...

22 P: Dobro. Ja ću Vas direktno pitati. A da li ste primijetili
23 naoružavanje muslimanskog stanovništva ili muslimanskih paravojnih formacija u
24 blizini mjesta gdje ste Vi stanovali i da li ste imali prilike da to svojim
25 očima gledate?

26 O: Pa ja sam to već i ranije rekao u intervjuu i to je tačno preko puta
27 stana; u naselju Mojnilo gdje ja stanujem je dječje obdanište. I jedan dan, da li
28 je mogao biti 7. april, možda, ili 6, nisam siguran, tu negdje u par dana,
29 dolazi jedan crni golf i vidim ja diskretno iza zavjese, otvara se gepek i vadi

30

1 se automatsko oružje i predaje se nekim momcima koji ga nose u zgradu obdaništa,
2 a iz golfa izlazi Prazina Jusuf kojeg sam ja poznavao od prije rata - koji je
3 inače predratni kriminalac bio; imao je jedan dosijeo podebeo u službi; tako da
4 kad sam to vidio i to mi je bila još dodatna poruka da se ne može dobro proći,
5 pogotovo što sam ja u MUP-u eto, značio nešto, da kažem, u rukovodno-komandnom
6 pogledu i tako dalje, pa sam bio zabrinut za svoju bezbjednost kad sam vidio
7 takav događaj.

8 P: Kada ste primijetili pristalice Patriotske lige - to je muslimanska
9 paravojna formacija, je li tako?

10 O: Da. To se desilo u noćnoj smjeni kada sam radio u Centru -

11 P: Ne morate opisivat, već ste rekli. Znači, samo da utvrdimo:
12 pripadnici Patriotske lige su pripadnici paravojne jedne formacije?

13 O: Pa, naravno. Mi tada nismo poznavali takvu vrstu oznaka. Imali smo
14 funkcionalne oznake uniforme i tako dalje.

15 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Gospodo, preklapate se sa Vašim
16 pitanjima i odgovorima tako da molim, gospodine Borovčanin, napravite jednu
17 pauzu prije nego što krenete sa Vašim odgovorom kako se prijevod ne bi
18 preklapao.

19 SVEDOK: OK. Hvala.

20 G. CVIJETIĆ:

21 P: Da li ste kasnije od Vaših kolega iz bezbjednosti možda saznali da su
22 ti pripadnici Patriotske lige ipak dobili i legitimacije Službe državne
23 bezbjednosti Bosne i Hercegovine?

24 O: To mi tog trenutka nije bilo poznato. A vjerovatno da su im i
25 dodjeljivane kako bi, 'aj da kažem, imali kredibilitet da rade u okviru Službe.

26

27

28

29

30

1 P: Dakle, obični kriminalci dobijaju kredibilitet kroz službenu
2 legitimaciju, je li tako?

3 O: Pa naravno da je tako. Ja Vas uvjeravam da je bio raspad sistema kada
4 je riječ o Ministarstvu unutrašnjih poslova unutar grada takođe, kao što je bio
5 raspad sistema kod nas. 'Aj kad kažem kod nas, na području gdje su srpske snage
6 bile. I da su tada i jedni i drugi - to mogu moje kolege iz federalnog MUP-a da
7 potvrde - bili marginalizovani; na periferiji ništa se pitali nisu, a grad je
8 praktično bilo uzelo podzemlje.

9 P: Kad ste pomenuli marginalizaciju, da li ste uočili marginalizaciju
10 srpskih kadrova u Ministarstvu unutrašnjih poslova?

11 O: Pa naravno da da. Meni ni danas nije jasno zašto se ja nakon tol'ko
12 godine službe ipak sa mjesta komandanta, odnosno komandira najveće jedinice u
13 republici, vraćen u noćnu smjenu kao da tek počinjem raditi. Ni danas mi nije
14 jasno ko me to tako, 'aj da kažem, srozao na neki način. Jer ja sam već bio
15 čovjek sa iskustvom velikim, kada sam najviše mogao pružiti u policiji.

16 P: Gospodin Sredoje Nović je bio kandidat za pomoćnika ministra i
17 pomoćnika državnog sekretara za bezbjednost saveznog SUP-a, a i on je tada, čini
18 mi se, degradiran i dobio je veoma, veoma beznačajnu funkciju. Da li je to
19 tačno?

20 O: Pa gospodin Nović je radio sa mnom u republičkom SUP-u. On je doduše
21 bio pomoćnik - u to vrijeme se to zvalo "sekretara SUP-a" - što bi se danas
22 reklo "pomoćnika ministra" i vodio je krim-službu. I naravno da je i meni bilo
23 iznenađenje kad sam bio... kada sam čuo da je prebačen za inspektora u Novi
24 Grad, u jednu stanicu javne bezbjednosti - to je možda dva ranga, najmanje,
25 niže.

26 P: Dobro. Da li se u tom periodu, dok ste bili u Sarajevu, desilo i ovo
27 nasilno zauzimanje nekih stanica policije od strane paravojnih formacija, kada
28 je došlo i do jednog smrtnog slučaja - jedan srpski policajac je nastradao?

29
30

1 O: Da. To je bilo neposredno pred izbijanje rata. Znam taj slučaj. U
2 stanici policije Novo Sarajevo, kada je naš kolega, pokojni Petrović Petar,
3 ubijen na službi u stanici policije, u svojstvu rukovodioca dežurne službe u to
4 vrijeme. I to je bio jedan događaj koji je nas sviiju uplašio. Mislim na Srbe
5 koji smo radili tako da i to je jedna od poruka bila da ne dolaze dobra vremena.

6 P: Složićete se sa mnom: imali ste još jednu poruku u vidu ubistva ovog
7 srpskog svata, u porti crkve. Da li ste to shvatili kao poruku da morate da
8 idete?

9 O: Pa vidite, takav jedan događaj ispred najstarijeg hrama možda u
10 Bosni, pravoslavnog hrama u Bosni i Hercegovini, a sigurno u Sarajevu
11 najstarijeg, ovaj... - da se desi ubistvo nedužnog čoveka je takođe, ne opomena
12 nego ja to gledam... to... to je pucano na... na... u kontekstu, kako bi
13 objasnio?! Pucano na Srbe, generalno gledano. I ko je god bio Srbin u Sarajevu,
14 imao je razloga za debelu zabrinutost. To su fakti.

15 P: Evo, sad smo nabrojali neke osnovne razloge zbog čega ste Vi odlučili
16 da izađete. Složićete se sa mnom da Vi u tom trenutku i niste razmišljali da
17 idete i da učestvujete u formiranju srpskog MUP-a - čini mi se da ste rekli da u
18 tom trenutku niste ni znali da je bio formiran. Jesam li u pravu?

19 O: Ama ja sam... kada sam zadnji put razgovarao sa gospodinom Bakirom
20 Alispahićem na sastanku na kojem čak nisam ni sjeo; držao sam mantil preko ruke,
21 to pamtim dobro; i kada sam rekao da neću više dolaziti na posao i da ne želim
22 da budem glineni golub, a on me pitao: "A gdje ćeš sada, Drago?" Ja sam rekao:
23 "Ja sam kosmopolita, ne želim rat. Neću da učestvujem ni u čemu." I to sam rekao
24 ovaj... iz bezbjednosnih razloga tako, jer kada sam se vraćao u Mojnilo - možda
25 Vam zvuči malo čudno - išao sam totalno nekim drugim pravcem, ko zna Sarajevo
26 shvatiće - fabrika duvana, Drinska, pa sam iz drugog pravca došao u Mojnilo jer
27 sam se bojao da me ponovo negdje ne zasretne kakav paravojni punkt ili, bolje

28
29
30

1 rečeno, punkt koji su sačinjavali kriminalci. Brinuo sam se za svoju
2 bezbjednost. I ja sam dolaskom u stan odma' počeo insistirat kod žene da idemo
3 iz grada.

4 P: Dobro. I završićemo ovu temu poslednjom samo mojom konstatacijom: to
5 što smo mi ovdje nazvali "izlazak iz Sarajeva" može li se nazvati najobičnije
6 bjekstvo da se spase živa glava?

7 O: Pa vidite, to Vam mogu potvrditi stotine svjedoka, da ne kažem
8 hiljade - kako smo naivno svi razmišljali. Ja sam prvo izašao, zaboravio
9 dokumentaciju, zaboravio sto čuda, pa ono... znate, čovjek kroz život ima nekog
10 nakita koji... za koji je emotivno vezan, prstenja, ovo-ono. Ništa to niko, bar
11 ja nisam ponio nego onako misleći: vratićemo se 'ajde za sedam, deset dana. I
12 kad smo već izašli onda je... onda smo shvatili zbilju, da će rat potrajati, da
13 to nije tako, ali eto na svu sreću neki dobre komšije su mi kasnije vratili
14 dokumentaciju i ovaj... kad sam se ja vratio u Sarajevo 2000. godine u svoj
15 stan.

16 P: Dobro.

17 G. CVIJETIĆ: Ja bih zamolio sudskog poslužitelja da svjedoku damo
18 fasciklu sa dokumentima.

19 P: Sačekajte, gospodine Borovčanin, samo malo.

20 Gospodine Borovčanin, gospodine Borovčanin, ja ću početi sa sastankom
21 održanog u Beogradu 11. jula 1992. godine. To je dokaz P160, a kod Vas u
22 fasciklu je pod rednim brojem 6.

23 O: Dobro.

24 G. CVIJETIĆ: Ja ću reći samo službenici Suda da pronađu 17. stranu B/H/S
25 i 19. stranu engleskog - dok ja s Vama pričam.

26 Gospodine Borovčanin, Vi ste bili na tom sastanku i složićete se sa mnom
27 da je to bio prvi pravi sastanak ili kolegijum starješina MUP-a održan od
28 početka rata do tog trenutka.

29 O: Tako je.

30 P: Složićete se sa mnom da je mjesto gdje je održan možda i jedino i

1 najpovoljnije i optimalnije da bude upravo u Beogradu jer, gledano... gledano
2 geografski, tu ste ravnopravno - tako da kažem - svi podjednako mogli stići i sa
3 Trebinja i iz Krajine. Je li tačno to tako?

4 O: Kada smo obaviješteni da će biti sastanak u Beogradu, ja sam se lično
5 priupitao od kud gore, a onda nam je na sastanku objašnjeno da je to... to ste u
6 pravu, podjednako Banjal Luka, ne znam, prostor ovog Centra gdje smo mi... možda
7 je Trebinjcima, 'aj da kažem, ponajdalje bilo zato što su oni jug, krajnji jug
8 Bosne i Hercegovine.

9 P: Dobro. Gospodine Borovčanin, ovo je prilika bila da ministar
10 unutrašnjih poslova možda po prvi put vidi neke svoje, tako da ih nazovemo,
11 službenike, ali isto tako prilika da po prvi put čuje uživo sa kakvim se
12 problemima dole na terenu sreću stanice javne bezbjednosti i centri javne
13 bezbjednosti. Je li tako?

14 O: Tako je. Ne samo ministar da je bio u prilici da se vidi s nekim
15 ljudima po prvi put. Tako sam i ja i mnoge moje kolege se na tom sastanku
16 neposredno upoznali, jer u međuvremenu bilo je nekih kadrova, kadrovskih je
17 li... postavljenja od ranije u koja mi nismo imali uvid.

18 P: Dobro. Dakle, ovo je bila i prilika da ministar nakon takvog jednog
19 sastanka, nakon što dobije prve i početne informacije o tim problemima počne
20 preduzimati odgovarajuće mjere kao reakciju na take informacije, u pokušaju da
21 zaživi i uspostavi MUP onako kako je on zakonom predviđen. Je li tako?

22 O: Tako je.

23 P: Složićete se sa mnom da to u tom trenutku nije bilo lako i da je
24 stvaranje jednog MUP-a proces koji ne može da se završi za pet mjeseci.

25 O: Naravno da je tako. Ja sam to čak i više puta rekao i u onom
26 intervjuu ranije. To je zaista proces i to vrlo mukotrpan.

27 P: I za mirnodopske uslove trebalo bi više vremena, a pogotovu za 1992.
28 godinu koja...

29 /nedostaje simultani prevod/
30

1 G. CVIJETIĆ: Mislim da se traži da ponovi odgovor svjedok. Je l' tako
2 Tanja?

3 P: Prethodni odgovor. Samo morate ponoviti.

4 GĐA PREVODILAC: Ne tražimo da se ponovi nikakav odgovor. Tražimo da
5 pravite pauze između pitanja i odgovora i da ne govorite tako brzo, molim Vas.

6 G. CVIJETIĆ: Hvala.

7 P: Dakle, govorili smo o jednom procesu, a 1992. godina nije bila
8 normalna godina, je li tako?

9 O: Pa naravno da nije. Nije uopšte. Stanje rata ne može biti normalno
10 stanje.

11 P: Dobro. Evo, ja ću pozivom na diskusije svih prisutnih probati da
12 trasiram koje su to oblasti koje bismo ja i Vi kasnije kroz dokumenta malo
13 propratili i kako bismo videli kako je gospodin Stanišić reagovao na neke od
14 ovih informacija.

15 Dakle, većma mi je Tužilaštvo predočilo diskusiju gospodina Župljanina.
16 Ja ću Vam sada - odabrao sam zasad samo jednu - ostale ćemo načelno...; znači,
17 odabrao sam diskusiju gospodina Planojevića.

18 G. CVIJETIĆ: E sad, Tanja me ispravlja u pogledu stranice - kod mene je
19 17. strana, sad... 20. strana B/H/S, a kod Vas je 17. tako da Vi nađite sebi...
20 Znači, 20-ta je u e-court, B/H/S, a engleska 19.... je li tako?

21 P: I, dakle, diskusija gospodina Planojevića i pri dnu njegove, prije
22 Čede Kljajića... E, dobro je, dobri smo, na pravom smo mjestu.

23 Da l' ste Vi pronašli to?

24 O: Da.

25 P: Dakle, ovde gospodin Planojević kaže:

26 "Prioritet je na dokumentovanju ratnih zločina. Uz dokumentaciju." I sad
27 tu piše: "uviđaj, fotografisanje, vještačenje, ljekarski nalazi, a potrebno je
28 sačiniti spiskove ratnih zločinaca, koje treba razmjenjivati po centrima."

29 Mislim ovde da se ne misli da se razmjenjuju ratni zločinci nego
30 vjerovatno spiskovi. Je li tako?

1 O: Da, da. Pa tako razumijem to.

2 P: Dobro. Na istu temu, na istu temu diskutuje - zato sam i njega
3 odabrao, a on je iz područja gdje ste Vi bili inspektor - gospodin Simo
4 Tuševljak. I Tanja će mi pomoći, engleska je strana 20, a B/H/S 21. I to je 3.
5 pasus u njegovoj diskusiji. Počinje riječima: "Za sada..." Znači, treći pasus,
6 ovaj kratki pasus. "Za sada..." počinje, "Za sada...". Pa ćemo ga pročitati.

7 Jeste našli Vi?

8 O: Da.

9 P: Dobro.

10 Gospodin Tuševljak kaže: "Za sada je primaran posao dokumentovanje
11 ratnih zločina i podnošenje krivičnih prijava." I kaže: "Dokumentuju se i
12 slučajevi ratnih zločina ako ih učine Srbi." Je li tako?

13 O: Da.

14 P: E, kasnije ćemo pokazati dokumente kojima se ova diskusija potvrđuje,
15 a ja bih sad kod Vas ovde samo da raščistimo jednu dilemu kada budemo kasnije
16 razgovarali. Vi policajci, u momentu kad naiđete na zločin i žrtvu ubistva, Vi
17 ne možete u tom trenutku znati obično kakav je motiv tog ubistva. Je li tako?

18 O: Pa naravno da ne jer to je proces. Uviđaj sâm otvara stranicu po
19 stranicu: da li je iz koristoljublja, da li je u afektu, da li je... Vi to
20 znate, ljudi koji se time bavite - znači, to je čitava lepeza motiva. U početku
21 se ne može izričito tvrditi da je to tô nego dok se ne istraže sve radnje i onda
22 se shvati šta je motiv ubistva.

23 P: Dobro. Vi se veoma često jednostavno opredijelite za krivično djelo
24 ubistva kao najstrože krivično djelo za koje je predviđena, između ostalog, i
25 smrtna kazna, a konačnu kvalifikaciju - složićete se sa mnom - određuje tužilac
26 nakon što provede istragu i utvrdi i motive. Da li je to tako kako sam rekao?

27 O: Pa to je red stvari. Tako bi trebalo da bude. Mi predamo krivičnu
28 prijavu Tužilaštvu i oni kasnije dodatno još rade svoj dio posla.

29

30

1 P: Dobro. Dakle, ako u nekom od izvještaja nađemo da je na području
2 određene stanice se desilo 10 ubistava, može se desiti da je među njima i dva
3 ili tri slučajeve bilo kao rezultat ratnog zločina, ali to tek treba utvrditi u
4 sudskom postupku. Je li tako?

5 O: Tako je. Nije niko ovlašten da kvalifikuje unaprijed, dok se ne
6 utvrde činjenice.

7 P: Dobro. Al' recite mi, sad iz prakse, složićete se sa mnom - većina
8 pojedinačnih slučajeva ubistava koje vidimo u izvještajima, bez obzira ko bio
9 žrtva, van linije borbenih dejstava su uglavnom bila rezultat klasičnih
10 krivičnih djela ubistava i uglavnom motivisani imovinskim i pribavljanjem
11 imovinske koristi, razbojništvima, pljačkom i tako dalje.

12 G. PANTELIC: Samo momenat.

13 [simultani prevod] Ispričavam se. Mislím da treba ispraviti: na stranici
14 73 redak 1. Na pitanje treba odgovor i sljedeća linija je treća ispred riječi
15 "now", dakle, "sada" treba staviti "Pitanje", "Question" - kako bi bilo
16 transparentno.

17 SVEDOK: Oprostite...

18 G. CVIJETIĆ:

19 P: Podsjetiću Vas ja. Pitao sam Vas o procentu krivičnih djela bez
20 obzira ko su žrtve i o motivima. Da li su uglavnom van linije borbenih dejstava
21 činjena djela, tako da kažem, iz oblasti "klasičnog" kriminala?

22 O: U najvećem broju slučajeva, da. Znači, koristoljublje i tako dalje.

23 P: Sumnja na postojanje eventualnog ratnog zločina može da se stvori
24 samo kod masovnijih ubistava. Je li tako?

25 O: Pa naravno. Kada su civili u pitanju, to je očito.

26 P: Dobro. Neću više zasad na ovu temu dok ne dođemo do dokumenata, ali
27 ću se zadržati na ovom sastanku.

28

29

30

1 Dakle, na ovom sastanku, osim pitanja koje je pokrenuo g. Župljanin, evo
2 sada i gospodin, dobro, Planojević, i Tuševljak, pokrenuta su i mnoga druga
3 pitanja kao problemi koje bi trebalo u narednom periodu riješiti. Veći dio
4 diskutanata je govorio i o angažovanju policije u borbenim operacijama. To je
5 istaknuto kao problem, jer sa smanjenim brojem ljudi policija ne može da radi
6 svoj posao. Je li tako?

7 O: Tako je. Vrlo teško.

8 P: Nadalje, istaknuti su problemi sa paravojnim formacijama, je li tako?

9 O: To je jedan od značajnijih problema koji je naglašavan na tom
10 sastanku.

11 P: I imamo - ja ću samo se zadržat na još jednom, a bilo ih je više -
12 znači, organizacijsko-kadrovski i finansijski problemi. Je li tako?

13 O: Tako je.

14 P: Složićete se sa mnom da bi ministar unutrašnjih poslova mogao da se,
15 tako da kažem, uhvati u koštac sa ovako krupnim problemima, on prvo mora da
16 napravi Ministarstvo unutrašnjih poslova i da ga u pravnom smislu, a i faktički
17 osposobi da može da se suprotstavi ovakvim problemima. Je li to tako?

18 O: Tako je. To je proces koji je mukotrpan. I, uz jednu malu napomenu,
19 kada smo u to sve krenuli, krenuli smo, što bi se reklo, sa livade - govorim u
20 ime Centra sarajevskog - jer smo uista /sic/ bili podstanari, što bi se reklo, u
21 bivšim prostorijama "Energoinvesta". I sad možete zamisliti: jedan relativno
22 veliki centar da kreće ono... baš od nule. I to je muka jedna bila.

23 P: Taj isti problem je mučio i ministra jer je imao sjedište na Vracama,
24 pa se preselio na Pale, pa na Jahorinu u hotel "Bisticu" i kasnije, u drugoj
25 polovini godine, u Bijeljinu.

26

27

28

29

30

1 Koliko je tačna moja informacija - ja sam je čuo i od drugih svjedoka -
2 da je Ministarstvo unutrašnjih poslova, po svim linijama rada počelo da
3 funkcioniše tek kad se preselilo sjedište u Bijeljenu. Je li to tačno?

4 O: Tako je. Razlog što je to tako je bilo sjedište na jednom mjestu i
5 sve informacije su dolazile. Tada smo znali gdje da šaljemo, i depeše, i
6 obavještenja i tako dalje. Informacije uopšte razmjenjujemo.

7 P: Dobro. Složit ćete se sa mnom da je ministar morao obezbijediti i
8 unutrašnje mehanizme, unutar Ministarstva unutrašnjih poslova, da bi mogao
9 sprovesti sve svoje naredbe i odluke tj. da stvori unutrašnju disciplinu i
10 organizaciju kako bi mogao imati autoritet kod donošenja svojih odluka. Da li je
11 to tako?

12 O: Pa bez takvog pristupa nema ovaj... ni Ministarstva. Kadrovi,
13 disciplina, red, poštivanje zakona, propisa - to onda obećava da postane
14 ozbiljna institucija.

15 P: Da. Al' složićete se sa mnom da je naslijedio Ministarstvo, odnosno
16 sastav Ministarstva u kome je bilo i onih koji su postavljeni od lokalnih organa
17 vlasti, a kasnije se ispostavilo i dosta onih koji su se ogriješili o zakon i da
18 je i u tom smislu imao problema i morao je očistiti redove organa unutrašnjih
19 poslova?

20 O: I to je tačno. I lično sam se više puta i neposredno uvjerio kada bih
21 došao negdje u početku, opet govorim - to... to je maj mjesec, juni - vidim
22 čoveka, nikad ga prije nisam vidio, a mislio sam da znam u Republici sve
23 rukovodne kadrove *vis-à-vis* posla koji sam radio kao inspektor nekoliko godina;
24 i vidim neke nove ljude... To je posebno specifično bilo, recimo, za stanicu
25 policije Zvornik gdje je bio opšti haos. Ovaj... da bi to razumjelo se bolje,
26 preko puta je Drina, i opet ponavljam - jedna vrlo pogodna mogućnost za rad
27 kriminalaca, jer ih je samo most dijelio preko puta države druge. A tada se
28 dosta komotno prelazilo preko tih mostova i kriminalcima je to bilo izuzetna
29 prilika da se vrlo brzo obogate.

30

1 P: Dobro. Samo ćete ponoviti na koju ste opštini mislili - nije ušlo u
2 zapisnik. Pričali ste o opštini Zvornik, ako se ne varam.

3 O: Da. Pomenuo sam Zvornik kao najdrastičniji primer.

4 P: Dobro. I, složićete se sa mnom da je u rješavanju ovako krupnih
5 problema, gospodin Stanišić morao imati i opštu političku i svaku drugu podršku
6 cjelokupne Republike Srpske da bi mogao da uspije. Sâm sigurno ne. Je li tako?

7 O: Naravno da ne. Pa ja bi volio vid'ti tog pojedinca koji bi uspio sve
8 to da apsorbuje, posmatra i rukovodi iz jednog centra ako nema takvu podršku. A
9 često puta je nije imao jer lokalne vlasti su bile - mogu slobodno reći - države
10 u državicama. Samoprozvani ljudi se postavili u tim ovaj... lokalnim strukturama
11 i za sve su se pitali, a MUP je bio u takvim sredinama marginalizovan do kraja.
12 Oni su vjerovatno imali svoje motive zašto se tako ponašaju.

13 P: Dobro. Ja ću Vam sada postaviti, po ovim oblastima, po jedno
14 generalno pitanje, a onda ću Vam pokazat po jedan ili dva dokumenta, da vidimo
15 da li taj dokumenat potvrđuje ono što ćemo sad da apsolviramo.

16 Dakle, s obzirom da ste Vi bili čovek na terenu, policajac, dobijali ste
17 naredbe od načelnika Centra službi bezbjednosti, prisustvovali kolegijumima, a
18 pretpostavljam, imali ste prilike i vidjeti poneku i naredbu, direktno naredbu
19 gospodina Stanišića. Pa ću Vas pitati: recimo, u oblasti pokušaja da se
20 policija, tako da kažem, izvuče iz borbenih operacija i da se posveti
21 policijskim poslovima, da li ste primijetili kontinuitet u nastojanju ministra i
22 upornost da postigne taj cilj, kroz naredbe? - znači, govorim o praktičnim
23 potezima, ne ovako *bianco*. Da li ste imali prilike da primijetite to?

24 O: Pa naravno -

25 P: Samo malo... E, može.

26 O: Naravno da jesam imao priliku da primijetim. I administrativno,

27

28

29

30

1 dakle, kroz depeše, a i neposredno na terenu. I uopšte, ukupno njegovo
2 nastojanje je bilo da se što prije pravi profesionalan MUP od ljudi iskusnih,
3 starijih policajaca, i tako dalje - što je opet kažem, bio proces. Vrlo teško je
4 to išlo. A da ne pominjem kol'ko je imao vjerovatno problema sa lokalnim
5 vlastima, al' o tome možemo kasnije jer znam primjere gdje je to bilo baš
6 barutana, maltene.

7 P: Dobro. Idemo na drugu oblast: borba protiv paravojnih formacija. Da
8 li ste primijetili i zapazili kontinuitet i upornost Ministarstva unutrašnjih
9 poslova i ministra, Miće Stanišića, da anulira postojanje ovakvih paravojnih
10 formacija?

11 O: Svakako da da. Ja sam to i u intervjuu govorio, u dva-tri navrata i
12 to je ono što bi u dvije riječi policajci rekli: "zadatak stalan".

13 P: Dobro. U nastojanju da se redovi policije očiste od lica koja su ili
14 ranije osuđivana ili u toku službe počinila krivična djela, da li ste i tu
15 primijetili nastojanja gospodina Stanišića da ih odstrani iz redova policije?

16 O: Svakako da da. O tome govore ne jedna depeša; pa neki put - nadam se
17 da optuženi neće shvatiti pogrešno - bio nam je dosadio. "Šta se stalno
18 ponavlja?" - tako smo mi komentarisali interno - prije dan došla depeša, pa
19 prođu dva dana, dođe druga i ponovo "ponavljam to, to..." i tako dalje. Dakle,
20 jeste to nastojao i on je uistinu želio da napravi profesionalni MUP u tom
21 ratnom haosu.

22 P: Dobro. Idemo na problem sa ratnim zločinima. Da li ste Vi na terenu
23 dobijali kakva uputstva i akte iz Ministarstva kako da se dokumentuju ratni

24
25
26
27
28
29
30

1 zločini i da li je u tom smislu bilo diskriminacije ko je žrtva?

2 O: Upute jesmo dobijali. Naravno, o tome mogu više da kažu kolege iz
3 krim-službe jer su oni neposredno zaduživali i one... to su bili obrasci gdje bi
4 se popunile određene rubrike, a kad govorimo o diskriminaciji - nipošto je nije
5 smjelo biti, jer svako ljudsko biće je moralo biti jednako tretirano,
6 procesuirano i zaštićeno, i tako dalje. Mislim, tu nema nikakve dileme.

7 P: Pitaću Vas kao čoveka sa terena: da li znate praktično ijedan slučaj
8 zločina za koga ste Vi saznali, a da nije zadokumentovan i procesuiran, da li
9 protiv nepoznatog ili poznatog izvršioca?

10 O: Takav mi slučaj nije poznat i ne mislim da bi iko previdio tako
11 krupnu stvar, krupno krivično djelo, ubistvo i tako dalje, da se ne bi
12 zadokumentovalo i procesuiralo. Meni to nije poznato - takav slučaj.

13 P: Dobro. Imamo još problem sa logorima, sabirnim centrima, prihvatnim
14 centrima i tako dalje.

15 Ministarstvo unutrašnjih poslova ima samo jednu nadležnost, kad su
16 objekti u kojima se lica lišavaju slobode, a to su pritvorske jedinice unutar
17 stanica i centara u kojima se lica po zakonu mogu držati najduže tri dana.

18 Složićete se sa mnom, svi ostali objekti ovakvog, sličnog ili drugog
19 tipa nisu bili u nadležnosti policije. Je li tako?

20 O: Tako je. Samo da pojasnim. Vi ste pomenuli pritvorske jedinice. To su
21 zapravo bile prostorije za zadržavanje. Svaka policijska stanica je imala od
22 jednu, do dvije, do tri - zavisi od područja koje je pokrivala, brojnosti ljudi
23 i tako dalje. I tu bi, naravno, zadržavala lica u skladu sa zakonom najduže do
24 tri dana, i sva ta lica bi dobila rješenja o pritvoru ili zadržavanju koje je...

25

26

27

28

29

30

1 i od psiho-fizičkog stanja pritvorenog čoveka - da li je došao s povredama ili
2 ne - dakle, to je jedna zakonska procedura koja se morala ispoštovati. A što se
3 tiče, kako Vi kažete, sabirnih tih centara, logora, to... tačno je da su oni
4 bili u nadležnosti vojske Republike Srpske.

5 P: Dobro. Doći ćemo i do toga. Negde su i nadležni opštinski civilni
6 organi formirali te sabirne centre. No, kad budemo gledali određenu
7 dokumentaciju, ja ću Vam pokazati kako bismo mogli to da apsolviramo.

8 I ostala je još jedna tema, a to je organizacijska, kadrovska,
9 finansijska i druga problematika. Da li ste zapazili jednu liniju i kontinuitet
10 u radu gospodina Stanišića da razreši, morate priznati, ne male probleme i u
11 ovom dijelu?

12 O: Naravno da je tako. Prvo, imali smo puno problema sa kadrovima -
13 mislim na profesionalce, policajce koji bi preuzeli breme odgovornosti u tom
14 teškom vremenu na određenim funkcijama, počev od vrha Ministarstva pa do
15 rukovodstva centara bezbjednosti i na kraju, do stanica javne bezbjednosti.
16 Pokušavali smo prepoznati kvalitetne, profesionalne, obučene ljude da rade te
17 poslove, za razliku od nekih, opet kažem - zatečenih iz tog vremena - koji nisu,
18 ja to metaforično imam običaj da kažem, znali "šta ih pita njihovo pitanje".

19 P: Gospodine Borovčanin, bojim se da ne pogriješim, ali mislim da je
20 i...

21 GĐA PREVODILAC: Uključite mikrofon, molim Vas.

22 G. CVIJETIĆ: Gospodine Borovčanin, bojim se da ne pogriješim, ali mislim
23 da je na ovom sastanku, 11. jula i gospodin Župljanin pokrenuo jedno pitanje, a
24 i kasnije se dosta toga bavilo tim pitanjem - pitanjem finansiranja rada organa
25 unutrašnjih poslova. To u početku nije bilo regulisano na adekvatan način. Je li
26 tako? Da li znate šta o tome?

27

28

29

30

1 O: Znam da nije bilo jedinstveno nipošto. Znači, kada - čini mi se da je
2 u stanici policije Ilijaš bilo nekih, 'aj da kažem "soliranje" pa kad jedne
3 prilike kaže... - u to vrijeme da li je on bio predsjednik Opštine ili Izvršnog
4 odbora, ne mogu se sjetiti...

5 P: Polako...

6 O: ..."Ja dajem novac i ja hoću i da naređujem." Znači, to je bio jedan
7 fundamentalni problem. Jer on kaže: "Ja oblačim policiju, nabavljam uniforme,
8 tehnička sredstva." Znači, to je jedan strašan problem u startu, a gospodin
9 Stanišić je želio da se to prevaziđe i da finansiranje, opremanje, i kadrovsko,
10 i materijalno, i svako drugo MUP-a ide iz jednog centra. I to je prava istina o
11 tome. To je dakle, bio kontinuitet nastojanja njegovog da se napravi
12 profesionalni MUP.

13 P: Dobro. Vi ste anticipirali moje sledeće pitanje; bilo je upravo
14 vezano za ove probleme oko finansiranja. I ostao mi je možda još jedan, u ovom
15 uvodnom dijelu, prije nego što Vam počnem pokazivat dokumente, a to je problem
16 postojanja i odnosa lokalnih vlasti, srpskih autonomnih oblasti, kriznih štabova
17 i opština; i njihov uticaj na rad lokalnih stanica policije.

18 Da li ste zapazili taj problem u radu? Praktično, na terenu?

19 O: Pa kako da ne. Zamislite situaciju, ratna 1992., rani počeci maj,
20 juni, punktove na komunikacijama formirali... - mi nismo od početka znali ni ko
21 sve ne - dio ljudi iz kriznog štaba, dio vojne bezbjednosti, dio divljih
22 punktova paravojski i tako dalje. Ja mogu tu da ispričam par primjera kad,
23 mislim, po potrebi kako su oni radili i naravno da je prioritet bio da se zna i
24 razriješi pitanje nadležnosti.

25

26

27

28

29

30

1 Mi smo tada jednostavno bili margina. Nismo mogli vjerovati da se to
2 dešava; pa sam ja par puta na sastancima govorio: "Ljudi, 'aj da se dogovorimo";
3 da napravimo instrukciju o postupanju na punktu i sastav punkta - ko može biti
4 na punktu, koja ovlaštenja može imati kod izvoženja roba i tako dalje, jer je
5 bilo mnogo krađa. E to je dakle, bilo nastojanje da se uspostavi red i rad i
6 nadležnosti razriješ. A u to vrijeme, opet ponavljam, MUP je bio nekako totalno
7 u zapećku, nisu nas puno uvažavali jer smo s mukom počinjali da pravimo
8 profesionalnu organizaciju.

9 P: Dobro. I ostalo mi je da mi nešto kažete u ovom uvodnom dijelu o
10 problemima komunikacija, fizičke dostupnosti nekih krajeva Republike Srpske,
11 problemima informisanja zbog nedostatka komunikacija - da li ste se na terenu
12 sretali i sa takvim problemima?

13 O: Naravno da sam se sretao. Evo jedan primjer koji ne znam da li ćete
14 razumjeti u cijelosti. Bila jedna stanica policije Neđarići - to je zapravo
15 rezervna stanica policije pri stanici javne bezbjednosti Ilidža. I zamislite da
16 dođete u tu stanicu - ja sam jedan jedini put bio i to po noći da bih mogao
17 proći komunikacijom. I onda idete do prostorija gdje boravi lokalni komandir
18 kroz probijene zidove u stambenoj zgradi, četiri, pet zidova probijeno da bi se
19 došlo tamo gdje oni imaju neki mini prostor. To je najdrastičniji primjer kako
20 je funkcionisala ta stanica. Ona je bila u srcu ratišta, tako da kažem. A drugih
21 primjera ima dosta. Takođe, da bi došli na neki prostor, zapadnog na primjer
22 Sarajeva, prema Vogošći, Ilijašu, Ilidži, na dosta mjesta su bili paravani,
23 pokušavala se praviti zaštita od snajperskog djelovanja, minobacačkog
24 djelovanja. Svaki put kada bi krenuli, to je bila po malo glava u torbi,
25 vjerujte. To su bili ogromni problemi i još pride, ako nisu komunikacije radili
26 u elektronskom smislu, dakle, telefoni i tako dalje, onda možete misliti sa
27 kakvim smo se problemima suočavali te 1992. u početku.

28 P: I poslednje, ako se ne varam da se bližimo kraju rada današnjeg -
29
30

1 samo ću Vas načelno, a kasnije ću Vas kroz neke dokumente konkretno pitati: da
2 li ste i da li imate sud o tome, uočili da li je gospodin Stanišić u tom svom
3 radu imao baš apsolutnu podršku ostalih organa vlasti, politike i tako dalje?

4 O: Ja o tome imam samo svoje mišljenje. Jer zamislite ljude koji su
5 pokušali na brz način doći do velikog novca. Dakle, svi oni koji su radili i
6 bavili se kriminalnim radnjama, naravno da im uspostavljanje... da
7 uspostavljanje profesionalnog MUP-a počinje da smeta. I siguran sam da... da
8 nisu bili oduševljeni svi takvim načinom i organizovanjem policije. Pogotovu
9 kriminalci, a bogami i ljudi iz vlasti koji su htjeli kraticom, opet da kažem,
10 da pripoje i prisvoje mnoga materijalna dobra. Još ako su imali vjetar u leđa -
11 ja to imam tako običaj reći - od stranke ili slično tome, onda je to bio baš
12 veliki problem.

13 P: Recite mi samo, gdje ste Vi bili i na kojoj funkciji 1994. godine?

14 O: 1994. sam se razbolio na ratištu pa sam se liječio intenzivno šest...
15 sedam mjeseci, skoro do polovine 1995. negdje; i u to vrijeme sam bio vraćen sa
16 mjesta načelnika policije u sjedište MUP-a za inspektora; i ne znam... mislim da
17 sam tu u 1994. određeno vrijeme proveo.

18 P: Dobro. Pitanje samo načelne prirode: da li se sjećate da se te 1994.
19 godine gospodin Stanišić vratio ponovo na mjesto ministra unutrašnjih poslova,
20 da se zadržao veoma kratko vrijeme i da je podnio ostavku? Sjećate li se toga? -
21 pa ćemo konkretno malo pričati o tome.

22 O: Da, toga se sjećam.

23 P: Hvala.

24 G. CVIJETIĆ: Časni Sude, ja sam ovaj uvodni dio završio. Moj sledeći dio
25 se sastoji u isključivom pokazivanju dokumenata. Ako je vrijeme da prekinemo sa
26 radom, ja bih prekinuo, ako ne, ja mogu početi da uvodim neka dokumenta - ne
27 uvodim nego da kroz dokumente razgovaram sa svedokom. Za mene je to potpuno
28 jedna nova oblast, pa možda bi bilo da u kontinuitetu krenem sutra. Vi kako
29 hoćete. Procijenite.

30 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Ja se slažem, gospodine Cvijetiću, jer

1 imamo samo još dvije minute prije nego što zaključimo današnji dan tako da ćemo
2 sada završiti s radom, a gospodine Borovčanin, podsjećam Vas na ono što sam
3 rekao jučer, da ne diskutirate o ovom predmetu ni sa kime ko je izvan Suda. I da
4 ne razgovarate niti sa jednim niti drugim odvjetnikom.

5 I nastavljamo sutra ujutro u 09.00h.

6 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Ustanite, molim vas.

7 ... Sednica završena u 13.43h.

8 Nastavak zakazan za sredu,

9 24.02.2010., u 09.00h.

10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30